ԱՐԵՒ ԱՌՕՐ ԱՒՒ 1070 — Ա. ՏԱՐԻ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 10,20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904 — 22 ՇԱՒԱԼ 1322 — 18 ԲԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎԷԼ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՑԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաւոր Ալի ճամբէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه‌یه‌یی وسیاسی غزه‌تدر
صاحب امتیازی : اوهانس فرید
ادارهٔ‌خانه‌سی بابعالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԱԲԺԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Դաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԵՐԱԶՄԸՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԳՐՉԻ ՈՍՏՈՍՏՈՒՄՆԵՐ

Լէոն Սէքէի վերջին գիրքը։ — Սէնտ Պէօվ եւ իր կեանքը։ — Իմ կարծիքս նոյնպէս։ — Կանչ մը ուղեցնալ։ — Մարդուքիւն եւ սեր։ — Օնորէ Վալմոր։ — Մաթիւ իբիտ նուհին։ — Տող մը։

Լէոն Սէքէ հմուտ գրողը՝ Սէնտ Պէօվի հարիւրամեակին առթիւ երկու տուար հատորներ հրատարակած է, անտիպ յիշատակներով և մինչեւ այսօր բոլորովին թաքուն մնացած սիրուն մանրամասնութիւններով հարուստ։ Լէոն Սէքէի գիրքին հրատարակումէն անմիջապէս վերջը, շատ մը գրողներ, ասդիէն անդիէն, — ինչպէս օրինակի համար ես ալ, — սկսան պզտիկ կարծիքներու, յիշատակներու, անեքդոտներու, գաղափարներու ոնտրեւ մը տեղալ գրականութեան վրայ։ Այս վերջին գրութիւնները ապահովաբար եթէ իրարու քով բերուէին Սէքէի գիրքէն շատ աւելի մեծ հատորի մը ծնունդ պիտի տային։ Խօսքը մէջերնիս. սա գրողները շատ տարօրինակ մարդիկ են։ Առիթը չեն փախցներ. մէկուն մահուան, միւսին ակադեմական և կամ գրելէ դադրելուն, տաղանդի մը երեւալուն կ'սպասեն արդէն, որպէս զի խօսին. ճառեն, հրապարակաւ քննադատեն, իրենց սիրած ու ուզած եղանակովը։ Զարմանալի բան մը չեմ նշմարեր սակայն Սէքէի գիրքին առաջ բերած գրական շարժումին մէջ։ Սէնտ Պէօվ անոնցմէ է որոնք կրնան իրենց վրայ խօսեցնել տալ։

Պատմաբան, բանաստեղծ, վիպասան, քննադատ, վերջապէս միտքի և գաղափարի տարբեր ձեւերով յատկութիւններով զինուած կը ներկայանայ Սէնտ Պէօվ՝ գրականութեան առջեւ։

Եթէ չէք ճանչնար, քիչ մը մօտէն քննենք զանիկա։ Առանց երկար բարակ մտածելու, ըսեմ որ պատմաբանը՝ անոր մէջ՝ հակառակ չափազանց խղճամիտ բլլալուն՝ ճանչցուցիչ է։ Իր վարկածները յղանալու տաղանդը ունենալէ ետքը դժբաղդաբար կը պակսի իր քով զանոնք պէտք եղածին պէս յարմարցնելու գործածելու եղանակը պակաս մը զոր թէն յետոյ լեցուց իր սքանչելի կարողութեամբը։ Իրաւ է որ գրական նկարչութիւնը ինք ստեղծած է, հեղինակները իրենց միջավայրին մէջ ու միջավայրով ուսումնասիրելու գիւտը ինք յղացած է, սակայն ասոնք ամէնքն ալ մեծ տաղանդի մը յատկանշական կողմը չեն ներկայացներ բնաւ։ Անխոնջ, յաւիտենապէս անփոյթ ճամբորդն է անիկա որ իր շուրջը կը դիտէ՝ առանց զգալու գիշերուան վաղահաս գալը և չգիտեր որ ինչ պէտք է ընէ քովը գտնուող ոճենեալու հատորակը։ Թէպէտ մէջ մը՝ Թէպէտ մէջ մը՝ ինչպէս վարանքը կ'զգայ մարդ և ո՛չ ալ տարտամութիւնն սարսափը։

Իրաւ բանաստեղծ՝ արդէն մեծ բան մը չարժէր։ Իր բոլո՛ր բանաստեղծութիւնները գիտական ճշդութեամբ և խղճմտութեամբ գրուած են։ Պակասի մը զոյութիւնը կը զգաս հոն, և սակայն չես գիտեր անոր անունը։ Անտրէ Թէորիէ չա՛տ անիմաստ պիտի գտնէր ըսած՝ եթէ հրաշքով այս տողերը կարդար։

Սէնտ Պէօվ վիպասան ալ է եղած։ Իր Voluptéն պատմութիւն մը է չոր, միօրինակ դարձուածներով, անյարմար բաժանումներով, բայց քննադատ ճանչցուած գրագէտներուն վէպերը այս տեսակ բաներ են եղած գրեթէ միշտ, անոր համար որ խրտչած են իրենց դիտողութեան քով՝ քիչ մը զգացում դնելու, իմաստասիրութեան քով՝ շիթ մը արցունք կաթեցնելու։ Մարդ հաճոյքով չկրնար զանոնք կարդալ։ Արդէն ո՛չ ոք կը սիրէ հիմա երեւակայական պատմութիւնները, և Voluptéին չափ միամիտ երազացնոր գիրքի չեմ հանդիպած տակաւին գէթ քննադատվիպասաններու արտադրութիւններուն մէջ։

Քննադատը ամէնէն բարձր աստիճանին վրայ թառած է Սէնտպէօվի տաղանդին մէջ։ Քննադատութեան հայրը անուանուած է, և ասիկա՝ իրաւունքով։ Ինչպէս գիշեն գրաբէրները Պոնսիթիէր, Ֆակէ, Լանսօն և բոլոր մեծ ու պզտիկ քննադատները ամէնքն ալ մէկ մէկ յատկութիւն, վարկած, սնդրունք գոյցած են Սէնտպէօվի գործէն։ Բնախօսական, մարդակազմական բարոյական քննադատութիւնը ի՛նք մացուցած է առաջին անգամ ֆրանսական գրականութեան մէջ։ Այսօր իր օտարներն ու հակառակորդներն անգամ այս կէտին վրայ համաձայն են։ Քննադատութիւնը իր մէջ այնքան բարձր եղած է՝ որքան բանաստեղծութիւնը՝ Վիքթոր Հիւկոի մէջ։

Ու կրնամ խոստովանիլ հոս որ Սէնտ Պէօվ ամէնէն մեծ դէմքերէն մէկը պիտի ճանչցուէր եթէ իր կեանքը Լա Իուշֆուկոտի Լապրոշէրի Բասքալի վարածին նմանէր եթէ ոչ դրամապէ՝ գոնէ բարոյապէս։ Ան մարդիկը երջանիկներ եղած են, ամէ՛ն տեսակէտով։ Իրենց քով ո՛չ դրամն էր պակսողը և ո՛չ ալ բաղդը։ Սէնտ Պէօվ ահռելիօրէն տառապած, բոլորովին դժբաղդ եղած է, իր կեանքի չրջանին մէջ, ան՝ թէ ինչու իր պատմաբանի, բանաստեղծի, վիպասանի քննադատի զանազան յատկութիւնները քիչ թէ շատ ինքնասուած՝ ալլասերած են։ Որքան գոն զգաք ինքզինքիդ, այնքան երջանիկ չէ՛ք բլլար։

1837—1850 Սէնտ Պէօվի կեանքին ամէնէն դժբաղդ շրջանը եղած է, եթէ սակայն քիչ մը մոռնալ ուզենք իր մանկութիւնը՝ որ ո՛չ նուազ տառապագին և յուսահատօրէն տխուր եղած է։

Շա՛տ ուշ զգաց փառքին երեւումը հեռուէն, շա՛տ հեռուէն, լոյսերու և թռիչներու անհունութեանց խորէն։ Փառքը վայելելու ուժը մարած լմնցած էր իր մէջ արդէն։ Նախանձը մաշեցուցած էր իր սիրտը։ Ռէմիւզա։ Տիւպուա։ Գուզլէն, Հիւկո, Վիլիմէն, Թիէր նախարար երեւոյթներն չեմ գիտեր դեռ ինչեր կ'ըլլային, ինք կը լալկուէր, կը տառապէր սարսափելի կերպով։

Մերութիւնը՝ որ գաղտնապահութիւն և մեղքնալ չի գիտեր, սկսած էր Սէնտ Պէօվի դէմքին վրայ ժժգոյն մառախլապատ քօղ մը ձգել անոր դէմքին ուրուած գիծերը շղարշելով։ Օ՜հ բայց եթէ մեռած չբլլար իր սիրականը... գոնէ այն ատեն թերեւս երջանիկ բլլար։ ո՛վ գիտէ։ Այն ատեն թերեւս փառքին նախանձը չպիտի յուզուէր իր ներսիդին։ տարբեր կերպով։ ապրէր ուրիշ արտադրութիւններ ձգեր։ մտածելով որ գերագոյն ժամուն՝ իր ծանրատաղտուկ գլուխը սիրելիի մը կուրծքին մէջ պիտի թաղէ, հոն մոռնալու համար ամէն բան։ ամէ՛ն բան սակայն։ Օնորին Վալմոռ, զոր կը սիրէր Սէնտ Պէօվ։ իր թեւերուն մէջ մեռած էր 1853ի յունուարին։ Վալմոռ շա՛տ սիրուն բանաստեղծուհի մը էր։ թերեւս շա՛տ աւելի զգայուն ոտանաւորներ գրած է քան Սէնտ Պէօվ։ Անարէ Շենիէ մը եղած է։ իր սիրականին խօսքով։ Մօրմէն Տիկին Տէպորտ Վալմոռէն՝ շատ բան ժառանգած էր։ երաղուն, խոնական, լուրջ, հիանալի աղջիկ մըն էր եղած անիկա, որուն մեռնելովը Սէնտ Պէօվի տագնապային որոշումները, անուրջները յոյսերը ամէնքն ալ ցնդած, փոշիացած են գրեթէ։

Կը տեսնէք որ բաղդը կը հալածէր զինքը շարունակ։ կ'երեւակայեմ որ մինչեւ վերջին վարկանին յիշեց հրեշտականին՝ այդ պաշտելին ու անոր հոգիին միանալու հաւատքովը մեռաւ։

Բայց չուտով՝ առանց մեծ պարագայի մը վրայ անդրադառնալու՝ իր մահուան պատմութեանը ժամեցայ։

Գրչի ոստոստումներու շարունակեմ քիչ մը ալ։ եթէ կը ներէք։

Տէր և Տիկին Ժիւսթ Օլիվիէի հետ ունեցած թղթակցութիւնները կ'արժէ կարդալ Սէնտ Պէօվի ներքին կեանքին, ապրելու կաչկանդումներուն սրտի վրդովումներուն վրայ գաղափար մը ունենալու համար։ Բարիզէն Իտալիա Սորբէնոսէն Գարրի և Իսքեա. ամէն դի թափառական մի՛շտ ճանճռանալով. մի՛շտ տառապելով։ Ակադեմիի մէջ մտնելու տենչն ալ ո՛չ նուազ չարչարած է զինքը։ Հիւկոն երբ անմահ բլլար... օ՜հ, այն ատեն Սէնտ Պէօվ պիտի կարողէր պարզապէս, եթէ սակայն այդ յանկարծական յուզումի պահուն միտքը իյնար որ Հիւգոյի ակադեմիին մէջ մտնելովը՝ իր սիրած ու հետեւած դպրոցը՝ վիպականութիւնը յաղթանակած պիտի բլլար։ Ամէն բան զինքի կը բացկացնէր, ամէն տեղ թշնամութիւն կը կարծէր նշմարել։ վերջապէս. չերկարելու համար. ըսեմ որ Ջեղերու հիւանդութեամբ կը տուայտէր Causeries du lundiներու հեղինակը։ «Հոգին կը նմանի, կը գրէ Օլիվիէներուն, այն հանդարտ ու ջինջ երկինքներէն մէկուն։ որ իրիկուան առաջին ցուրտէն սկսեալ մինչեւ արշալոյսին դառնակիծ սարսուռը, եղեմի նը տեղայ չա՛րուռնակ, առանց դադարի։ Հեւշեհատ անձիս մէջ, կամփոփուիմ, ու ներսս կը դիտեմ, անշարժ և սառած։ Զգալ գիտնալո՛ւս համար այսքան կը տառապիմ, ամէն վայրկեան մարմինս վրայ նոր վէրքի մը կոտտալը կ'զգամ։»

Ինչպէս ինչպէս կրնար ուրեմն Սէնտ Պէօվ այս պայմաններով յաղողիլ և անթերի գործեր արտադրել։ Շատերի համակրանքով կը խնամեն նորէն Մաթիլտ իշխանուհիին մեծանուն բարեկամին վրայ։ Գաղափարի խնդիր։ Մարդ իրաւունք չունի կարծեմ իր կարծիքները կաչկանդելու։ Մաթիլտ իշխանուհի ըսի ու միտքս տարակոյս մը ինկաւ։

Այնքան իշխանական բարիքներ, անձնուիրութիւններ վայելելէ յետոյ ինչպէս նորէն դժբաղդ կ'զգար ինքզինքը Սէնտ Պէօվ։ Բան մը չէր խրնայեր իշխանուհին կ'ըսեն։ Արդեօք սուզը իր մէջ։ չափազանց խոր պեղուած էր Օնորին Վալմոռի սիրոյ հեռացումովը։ Իր ջղախտութիւնը ուրիշ ծագում առած է։ իրաւցընէ կը նախընձէր։ Ինչո՞ւ ուրիշ մը չսիրեց։ Ասոնք հարցումներ են որոնց չէ կրցած պատասխանել նոյնիսկ Սէնտ Պէօվ իր երկարապատում ուսումնասիրութիւններուն մէջ։

Վերջացնել ուզած ատենս միտքս տող մը կ'ինայ Սէնտ Պէօվէն, տող մը. զոր իր Պոռլէրի ուղղած մէկ նամակէն կը քաղեմ, հակցնել ուզելու համար թէ Սէնտ Պէօվ որքան փառքերու կը նախանձէր, այնքան ալ կը սիրէր քաջալերել և անոնց օրըստօրէական յառաջդիմութիւնը, թեւթափը վայելել։

«...Բայց կրկնեմ որ գրածս compliment կը կարծես։ Ցանդիմանելու աղէկ փափաք մը ունիմ և եթէ քեզի հետ ծովերը պատելու առիթը ունենայի պիտի ջանայի ոտքիդ հարուած մը տալ սիրելի բարեկամս, յանկարծ ջուրը նետելու համար զքեզ, դուն որ լողալ գիտես արեւուն տակ, աւելի հեռուները, կապոյտներուն մէջ պիտի երթայիր, թեւերդ բացած...»

Մ. Ա. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ԳՐԱԶԳԻՐԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱԿԱՄՆԵՐԸ

Ամէն կիրակի Իւսկիւտարի Սուրբ Խաչ եկեղեցւոյ չորրորդ նստարանին վրայ առօք փառօք կուգայ բազմիլ համրիչ ի ձեռին յիսունոց, նիհարկէ, ալեհառն պեխերով երկայնահասակ մարդուկ մը, որոնք սիկառի ծուխէն դեփ դեղին կտրած են։ Եթէ օգը անտրեռտ բլլայ հովանոցը թափ թաց վիճակի մը մէջ նստարանին եզերքէն կը կախէ ու կը սկսի մէկ ձեռքով ապիտակ համրիչին հատիկները քաշել և միւսովը խաչակնքել ու անհատնում «տէր ողորմեա՛ներ մէկիկ մէկիկ համրել կրօնասիրական վեհ պարտաւորութիւնը լիովին կատարելի գիտակցութիւնով։

Աւելի առաքինասէր հաւատքի մը թակութիւնը կը տեսնուի այդ քրիստոնիային վրայ, վասն զի եկեղեցւոյ մինչեւ աւարտիլը կը սպասէ. եւ վերջին Աւետարանին դասին մօտիկը երթալով գլխաբաց եւ ծնրադիր կը նստի ինքզինքը կաղդանել տալու նուիրական զգացումովը. զոր կատարեալ հաւատքը միայն կրնայ դնել մարդուս վրայ։ այդ կարգի կրօնասիրական պարտաւորութիւն մը, որ աւելի վեհմին կը յանգի. որովհետեւ խիղճն է որ իր արարքներուն գոհացում կուտայ իրեն եկեղեցիէն դուրս ելած պահուն։

* * *

Ճիշտ երեք շաբաթ է որ պատիւը կունենամ եկեղեցւոյ յիշեալ նստարանին վրայ այդ մարդը տեսնելու, ես ալ իր քովինտի նստարանին վրայ գըտնուելով։

Եղանակը, որ հազով ու հարբուխով կը վարակէ փափկակամ մարդիկը ու առողջապահական օրէնքները չի յարգողները, յիշեալ անձն ալ ըլլայ նիքոթինի ազդեցութենէն կամ եղանակին բերմունքէն, այդ հիւանդութեան ենթարկուած ըլլալ կը թուի։ Կը հազայ, հազալէ վերջ կը թքնէ ճիշտ իր գտնուած տեղը եւ ոտքովը կը կոխկըրտէ ի նշան մաքրասիրութեան։ Այդպիսի անհաճոյ արարքի երեք կիրակի է որ ականատեսը կ'ըլլամ։

Կերեւի թէ յիշելը չի գիտեր թէ ո՞ւր կը գտնուի, ինչպիսի նուիրական վայր մըն է ուր պաշտօն կը կատարեն Աստուծոյ պաշտօնեաները՝ և թէ ո՞րքան պէտք է զգոյշ ըլլայ իր նիստ ու կացին, որովհետեւ այն՝ Աստուծոյ տունն է ուր ամէն քրիստոնեայ կ'երթայ իր սրտին հոգեբուղխ մաղթանքները մատուցանելու Արարչին։

Ո՛չ թէ այս տողերը գրելով կ'ուզեմ այս անձին նախատինք մը ընել որուն անունն ու մականունն իսկ ճանչնալու պատիւը չունիմ. այլ զգացնել իրեն թէ անվայել ընթացք մըն է որ կը գործէ անգիտակցաբար, որ մանաւանդ մեզք ալ է և հանցնել սա չափը թէ իր գտնուած տեղը սրբավայր մըն է, և պէտք է ամէն անհատ ամէն կերպով անոր սրբութիւնը անխախտ պահելու ջանայ, ապա թէ ոչ ո՞ւր կը մնայ կրօնքն և հաւատքին մեր ընծայած յարգանքը, եթէ չենք գիտեր այդ տաճար բառիս նշանակութիւնը, և չէ՞ որ մենք աղօթքներով կատարեալ քրիստոնեայ մը եղած չենք ըլլար եթէ անոր ամէն գաղտնիքներուն խորաթափանց միտք մը չունենանք։

ԱԼԵՀԵՐ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Թքնելու եւ մատովը գետինը խընջելու անձերելի անկրթութիւնը գրեթէ արմատացած է մեզմէ շատերուն մէջ։ Նոյն իսկ ճաշարաններու մէջ, ուր ամէնէն աւելի մարդս գանեցնող առարկաներէն զգուշանալ պէտք է։ շատեր կը հազան, կը թքնեն. մատովնին կը խնչեն. առանց նկատողութեան առնելու թէ իրենց այս ազատոտ ընթացքը տեսողներ որչափ կը գանեն ու կը զզուին իրենցմէ։ Թէչկութիւնն ալ բացարձակապէս կ'արգիլէ գետինը թքնելը անոր համար որ թքնողը։ եթէ հիանդ է։ միքրոպները օդին մէջ փոշիանալով ուրիշներու քիթէն բերնէն կը մտնեն և այսպէս հարիւրաւոր մարդիկ անգիտակցաբար կը վարակուին։ Այս թերութիւնները գործողները քնականաբար չդիտնալով է որ կը՝ շարունակեն, ապա թէ ոչ կարելի չէ երեւակայել մէկը որ գիտնալով ուզէ զզուանք հրաւիրել իր վրայ։ Զերմապէս կը յանձնարարենք զգուշանալ այս աղտոտ կոչտութենէն, ըլլայ եկեղեցի, ճաշարան եւ կամ ո և է հանրային հաւաքոյթի մէջ։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԲԼԻ ԴՐՈՇԻՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐ

Հբլի Միջադէպին Միջազգային յանձնաժողովը իր նիստերը կանոնաւորապէս պիտի սկսի գումարել յունվար 9էն իսկ։ Բարիզ, որ խօսակցութեան մեծ կեդրոն մըն է արդէն, ամիսի մը չափ և թերեւս աւելի տարօրինակ զբոյցներու, նոր յայտնութիւններու կեդրոն մըն ալ պիտի ըլլայ այդ գործին հետեւանքով։ Մ. Տէլքասէի պաշտօնարանին մէջ խնդիր սրահ մը միջազգային յանձնաժողովին անդամներուն

Սաղաթիէլ պան մը մտածեց. կեղծել, ստել չէր գիտեր, վաճառատան երկու պաշտօնեաներն ալ ճշմարտապէս կը սիրէր զաւակին չափ և իր հիմնած առեւտրական գործին զարգանալուն ու յարատեւութեան ապահովելուն համար կը փափաքէր արժանաւոր ամուսիններով օժտել իր մարդիկը։ Նըւարդի և Ամէլիի հարստութիւնը մանաւանդ ալ աւելի զօրաւոր պատճառներ էին իր այս մտադրութիւնը փութացնելու։ Ուստի անհրաժեշտ բացատրութիւնները ստանալէ ետք, գործին լրջութեամբ վերաբերուելու դիտումով,

—Շատ աղէկ՝ բաւ, Բոլի, Օրիորդներն ու իրենց ծնողներն ալ մասնակից են այս զգացումներուն։

—Այդ կէտը բացայայտօրէն ճըշդուած չէ պատասխանեց Բոլ, ոչ ալ ուէ պաշտօնական խօսք բացուած է այդ առթիւ և սակայն ինչպէս դուք ձեր փորձառութեամբ կը վկայէք, երեւոյթները բոլորովին նպաստաւոր են։

(Շարունակելի)

ՑԱՍՔՍ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

Վ Ի Պ

ՀԵՂԱԿԱՆ-ՊՈՅԵՏԱՆԵԱՆ ԿԵՍԱՆՔԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.

Վարդանոյշի հօր փախուստի պարագան արդարեւ կրնար կատակերգի մեկնութիւններու տեղի տալ։ և սակայն Հրաչեայ այնչափ աւ գիտեր իր պաշտպանութեան միջոցները որ։

— Վարդանոյշի հօր փախուստին շարժառիթը բոլորովին տարբեր է, յարեց, անոնք այր և կին, հոգի կուտան եղեր իրարու վրայ, դժբախտութեամբ մը մարդը ամբողջ հարստութիւնը մեկ օրուան մէջ կորսնցուցեր է, և չկրնալով հաշտուիլ չքաւոր աղքատութեան գաղափարին հետ, մանաւանդ այնչափ հարստութենէն այս ասիճան անկումը ստորնութիւն մը նկատելով իրեն, դըլուխը առեր փչխեր է, նոյնիսկ կնոջմէն ալ ամչնալով։

—Բայց ասիկա, ոսկուն նկարագիր մը գործէ։ յարեց Սաղաթիէլ, ես եթէ ընտանեկան պատճառներ չունենայի, քայլ մը իսկ չէի հեռանար տունէս։

—Ամէն մարդու չէ որուած սակայն ձեր ազնուութիւնը։ Ընկերութեան ամենաբարձր աստիճանէն ամենայատակ անդունդը գլորուիլը մանաւանդ անընկարագրելի ազէտ մըն է, որուն ենթարկուողներէ շատեր անձնասպանութեամբ վերջ տուած են իրենց կեանքին։ Երեւակայեցէք մեծ սեղանաւոր մը որուն մէկ ստորագրութիւնը բաւական ըլլայ հազարաւոր ոսկիներ բերելու, որուն հետ յարգանօք կը վերաբերուի ամէն մարդ, և ասանկ մարդ մը մէկ օրէն միւսը գրպանը հինգ փարայ չունենայ, ու իրաւ սնանկ նախատինքին առարկայ դառնայ հանրութեան։ Ահաւորիկ ասանկ ճգնաժամի մը մէջ կատարած է Ադամեան իր փախուստը և տարիներով խեղճ ու թշուառ թափառելէ ետք հազիւ կըրցած է մատակարարի պաշտօնով մը բաւական բաւական է սակայն, տեսնենք Ադամեանները ի՞նչ պիտի ըսեն։

— Ատոր վրայ խորհելն իսկ աւելորդ է յարեց Հրաչեայ, անոնք նախախնամութեան մէկ այցելութիւնը պիտի նկատեն այս ամուսնութիւնը եւ չէ թէ մինակ Ադամեանները այլ Գոլեցի ու և Հայ աղջիկ ալ խաբէի ամէնէն մեծ բաղդաւորութիւնը պիտի նկատէ իրեն Ձեր հարսը բլլալը։

Պ. Սաղաթիէլ թեթեւ մը ժպտելով,

— Ըսել է, Նուարդ ու Ամէլի ալ նոյնչափ երջանիկ պիտի զգան զիրենք, եթէ իմ հարսերս բլլան, յարեց։

Վաճառականին այս նուրբ ակնարկութեանը երիտասարդներուն և ոչ մէն պատասխանեց։

Բարի մարդը չարունակելով,

— Ինչպէս առաջ ալ ըսի, ըսաւ, դուք երեքդ ալ իմ զաւակներս էք։ Իրարմէ ընաւ տարբերութիւն չունիք իմ աչքիս։ Երբ զաւակներուս մէկը կը նշանեմ, միւսներն ալ չեմ կրնար ուշադրութենէ հեռացնել։ կ'ըսէք թէ Բոլ համակրանք կը տածէ Վարդանոյշի նկատմամբ, ասիկա բախտաւորութիւն մըն է ինձ համար, որ կ'ազատէ զիս երկար բարակ աղջիկ փնտռտելէ։ Ամէն ինչ ինչ ինչ

տրամադրութեան տակ դրուած է։ Այդ սրահին մէջ կարգաւ պիտի լրուին անգլիացի և ռուս ծովային վկաները, նաւաստիներ, ապաներ, պլուզայով ձկնորսներ։ Ռուսիա այնքան մեծ կարեւորութիւն տուած է այս գործին, և անոր մէջէն պարզերես ելլելու բաղձանքը այնքան առաջ տարած է որ մինչեւ իսկ ծովակալ Լ'օժէսթվէնսքի նաւատորմին անթել հեռագրութեան գործիքներուն ամրողջ կազմածը Լարիզ փոխադրել տուաւ, և ինչպէս երէկ կը գրէինք, որպէս զի միջազգային յանձնաժողովին անդամները սա' կարծիքը գոյացնեն թէ Ռուսք չար դիտում չեն ունեցած, և թէ Հելի բացերը կասկածուած Թորփիլանաւերուն ուրուականները տեսնել կարծելով, յանկարծ բոլոր Տորպիլին անթել հեռագրին գործիքները չարժման մէջ դրին, հասարակաց թշնամին դէմ գործի սկսէլէ առաջ, կ'երեւի թէ քանի մը անգլիացի ձկնորսներ ճիշդ Ռուսերուն սպասածին նման վկայութիւն պիտի տան, և Հելի մէջ պարապ տեղը աշխատած պիտի չելլան ռուս գործակալները։ Ամէն պարագայի մէջ այս դատավարութիւնը կը խոստանայ հետաքրքրական ելլալ։

Հելի գործին հետ կապ ունեցող ռուսական անթել հեռագիր մը Սնդլիացիներուն ձեռքը ինկեր է ու և է կերպով։ Ցառաջիկայ դատավարութեան ժամանակ այս հեռագիրը անգլիական տեսակէտը պաշտպանելու պիտի ծառայէ եղեր Մինչազգային յանձնաժողովին առջեւ։ Հինգերորդ անգամը ընտրելու համար անդրանիկ նիստը գումարուեցաւ Եշ. օր և միաձայն հաւանութեամբ ընտրուեցաւ աւբասրիացի ծովակալ Կառոն Նբաւոն, ինչպէս արդէն ծանուցինք։ Կէս օրէ երկու ժամ առաջ որոշուած էր նիստը և այդ ժամէն քիչ մը առաջ հասան ռուս, անգլիացի և ամերիկացի ծովակալները հետեւորդներով, և անմիջապէս հրամցուցան խոշոր սենեակ մը, արտաքին գործոց պաշտօնարանին առաջին յարկին վրայ։ Ֆրանսացի պատուիրակ ծովակալ Ֆուռնիէ իր պաշտօնակիցներուն ներկայացուց ամերիկացի պատուիրակը, ծովակալ Տէվիս։ Ճիշտ ժամը 10ին ներկայ էին Ցանձնաժողովին բոլոր անդամները, և ռուս ծովակալ Բազնաքով, իբրեւ երիցագոյն սպայ նախ կարդաց ցանկը զանազան կառավարութեանց պատուիրակներուն որոնք իրաւունք ունէին ներկայ ըլլալու, և յետոյ առաջարկեց որ մինչեւ որ ընտրուելիք հինգերորդ պատուիրակը Բարիզ հանի, նախագահութիւնը վարէ ծովակալ Ֆուռնիէ։

Ֆրանսայի ներկայացուցիչը քանի մը խօսքով շնորհակալութիւն յայտնեց Ցանձնաժողովին, յետոյ առաջարկեց իր պաշտօնակիցներուն որ Բարիզի դիւանագիտական մարմնոյն հետեւեալ անդամները Ցանձնաժողովին քարտուղար անուանուին.— Մ. Սուլանժ Պոտէն՝ ընդհանուր քարտուղար, Բարիզի անգլիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Մր. Ուիլբրամ Մարթին՝ բբրեւ քարտուղար, և առանց օգնական ըլլան դեսպանատան քարտուղար Դերակոս Կրիկէյլ և Մ. տը Ֆուրսէլ։ Այս հանգամանքները գործառնութիւնները կատարուեցան ի ներկայութեան բազմաթիւ քարտուղարներու և նաւային կցորդներու բայց յետոյ նախագահը յայտարարեց թէ նիստը դռնփակ պիտի ըլլայ հինգերորդ պատուիրակը ընտրելու համար՝ Բեթերսպուրգի Յայտարարութեան Առաջին Յօդուածին համաձայն։ Կատուիրակները ուրիշ սենեակ մը քաշուեցան, և կարճատեւ բացակայութենէ մը վերջ դառնալով, նախագահը ծանոյց հինգերորդ անդամին ընտրութիւնը, և խնդրեց ներկայ պատուիրակներէն որ իրենց կառավարութիւններուն հաղորդեն այս առաջին նիստին արդիւնքը։ Այս առաջին նիստը, որ լոկ ձեւակերպութեամբ զբաղեցաւ, ճիշդ մէկ ժամ և մէկ քառորդ տեւեց։ Լրագրիներու տեղեկութիւններ հաղորդելու խնդիրը պիտի որոշուի երբ ծովակալ Շեաուն Բարիզ հանի։ Անգլիացի պատուիրակ ծովակալ Սըր Լուիս Պօմֆ Մնդեան տօնին առթիւ Անգլիա մեկնեցաւ, բայց իր ռուս և ամերիկացի պաշտօնակիցները Բարիզ մնացին։

Արդ, այս միջազգային Ցանձնաժողովը ինչպէս կ'երեւի, սահմանուած է մեծ գործ մը տեսնելու. բայց իր որոշումները դեռ չծանուցուած, աչխարհ համօրէն ուրիշ վճռական գործողութիւններու լուրեր առնէ թերեւս բուն ռազմավարէն։ Բորթ Արթուրի մասին երէկի լուրերը նոր բան մը չը հաղորդեցին մեզի։ Սա' միայն պաշտօնապէս տեղեկացաւ թէ ծովակալ Թոկօ պաշարումը թեթեւցուցած է մարտանաւերը ղրկելու համար Պալթիկեան Նաւատորմին դէմ, կամ որոշեալ կէտերու վրայ դէտ կեցնելու համար զանոնք։ Ճիշդ ժամանակը գըտան հիմա Զինացիք և Եւրոպացիք պարէնաւորելու համար քաղաքը որքան որ կը ներէ 203 Մէթրը Բլուրին եղած ումբակոծութիւնը։ Ճարտնցիք սակայն չեն կրնար բոլորովին արգիլել այդ պարէնաւորումը, որովհետեւ մավոնները և շոգենաւերը կրնան գիշերանց մօտենալ և ընդարձակ նաւահանգիստին մէկ անծանօթ ժայռի մը ետեւը ցամաք հանել իրենց նպարեղէնները և ռազմամթերքը։ Ո՛վ գիտէ, թերեւս մինչեւ իսկ ծովու ճամբով ալ ռուս կամաւորներու խումբեր ալ Զիֆուէն կամ ուրիշ տեղէ Բորթ Արթուր հանին։ Տարակոյս չկայ թէ Զինական Ծովուն երկայնքը գտնուող բոլոր ռուս հիւպատոսութիւնք ամէն ջանք ի գործ պիտի դնեն օգտուելու համար այս առժամանակեայ դադարէն։ և Բորթ Արթուրի պահակազօրքերը ամէն ժամանակ աւելի հիմա առիթ պիտի ունենան առատ մթերք ստանալու։ Սակայն եթէ իրաւ է որ Ճարտնցիք յայտարար են պատռել ցամաքային բուն քերդախումբերուն ցանցը, ծովու կողմէն Սիթէօսէլի ստանալիք մթերքը կացութիւնը չի կրնար այնքան բարւոքել ի նպաստ Ռուսերուն։ Բայց ի՛նչ որ լսեցինք 203 Մէթրը Բլուրին գրաւումէն անմիջապէս վերջ նոյնը չիմացանք սա' Թունքիքվանցն բերդին գրաւման հետեւանքով։ Դեռ չէ հաստատուած որոշապէս թէ Թունքիքվանցն մնայուն բերդ մըն է իրօք թէ պարզ հողապատնէշ մը նոյնանուն բերդին առջեւ հաստատուած։ Երկրորդ պարագային մէջ կացութիւնը չատ կը փոխուի։ Առաջին պարագային՝ յայտնի է թէ դեռ Ճարտնցիք առաջին անգամ եղած ըլլալով գրաւած գ'ըլլան բերդախումբի մաս մը՝ որ ուղղակի քաղաքը կը տանի, և կը դիւրացնէ միւս բերդախումբերուն մուտքը։ Գուլպայի հիւսքը քակուած կ'ըլլայ կերպով մը, գօտին մէջ ծակ մը բացուած կ'ըլլայ։ Բայց այս կէտը ահա հաստատուած չէ։ Եթէ իրօք մեր հասկցած ձեւով բերդ մը ըլլար Ճարտնկան վերջին գրաւման արդիւնքը, Թօքիօ ա'յս աստիճան լուռ պիտի չմնար, և նոր մանրամասնութիւններով պիտի յագեցնէր մեզ այդ բերդին տեղագրութեան և պարագաներուն վրայ։ Եթէ պարզ հողապատնէշ մը ըլլայ, խնդիրը կը տարբերի, բայց քաղաքին վերջնական ճակատագիրը չի փոխուիր սակայն։ Բորթ Արթուրի անկումը անտարակուսելի է, և բոլորովին չկասկածուած անակնկալ մը միայն կրնայ փրկութիւն հասցնել Սթէօսէլի։ Բայց այդ անակնկալը ո՞ւրկէց պիտի գայ։— Գուրոքաթքին ճար չունի, և Բօժտէսթվէնսքի վիճակն ալ յայտնի է։ Գուրոքաթքին ճար չունի, որովհետեւ Մանչուրիոյ ռազմավայրը սառնարան մըն է բառին բովանդակ նշանակութեամբ, յառաջապահներն իսկ, անգործ կեցած են գրեթէ, ուր մնաց արշաւանք մը կազմակերպելու փորձը, որ երթալով անկարելիութեան սահմանին մէջ կը մտնէ։ Բօժտէսթվէնսքի վիճակը յայտնի է, որովհետեւ ռուս ծովակալը ո՞ւր է հիմա, ինչ կ'ընէ, Ճարտնկան Թորփիլանաւեր ցիրուցան սփռուած են իր ճամբուն վրայ, Բօժտէսթվէնսքի Վլատիվոսթօք պիտի երթայ ուղղակի, եթէ կարենայ։ Բորթ Արթուրը իր հաւէն դուրս մնացած է հիմա, Վլատիվոսթօք պիտի երթայ սպասելու երրորդ փրկութեան նաւատորմին, որ հազիւ Մայիսին պիտի կրնայ եղեր Պալթիկէն ճամբայ ելնել։ Հետեւաբար եթէ Բօժտէսթվէնսքի կարենայ պրծիլ ու Վլատիվոսթօք հասնիլ գտնէ, ծովային սպասուած ճակատամարտը տեղի պիտի չունենայ, եւ գալ տարի Թերեւս Սեպտ. ին մնայ։ Բայց ասիկա լոկ ենթադրութիւն է։ Առ այժմ անկարելի կը թուի որ Բօժտէսթվէնսքի կարենայ պրծիլ Ճարտնական հետապնդումէն, և արդէն Ճարտնցիներուն գործին չի գար ձգձգումը։ Բորթ Արթուրի մարտանաւերուն գործը լմնցնելէն վերջ կարգը եկած է Պալթիկի Նաւատորմին։ Ճարտնի շահը չի ներեր որ Ծ. Արեւելքի ջուրերուն մէջ հետզհետէ ստուարանայ թիւը ռուսական մարտանաւերուն, ուստի պիտի փնտռէ գանել Բօժտէսթվէնսքին որ վերջապէս իր երթալիք տեղերը չի կրնար ծածկել իր ուղեղովը։ Մէկ ամիսէն կը հասկցուի իրողութիւնը այս կողմէն։

ՄԱՌՔ ԵՒ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ

Մարոքի կառավարութիւնը որոշեց ճամբել իր բոլոր Եւրոպացի պաշտօնաւորները, և անոնց գործը յանձնել բնիկներուն։ Այս ժամ ազդարարութիւն բրեր է Թանճէրի օտար ներկայացուցիչներուն։

ԲԱՐԻԶԻ Ֆրանսական Պանքային վարչութիւնը կեղծ պանքնոթներ չինելու խարդախութեան նոր և տարօրինակ ձեւ մը երեւան հաներ է Դրամատան մէջ։ Ժամանակ մը ի վեր Ֆրանսական Պանքան կ'ընդունի այնպիսի պանքնոթներ, որոնք խիստ վնասուած եւ կտրուած են զանազան մասերէն։ Երբեմն ալ կտրուածքները խէժով իրարու փակցուած ետ կը դարձուին։ Այս պարագան ուշադրութեան առարկայ եղաւ, եւ քննութեամբ մը հակցուեցաւ որ իւրաքանչիւր պանքնոթի վրայէն փոքրիկ մասմը կը պակսէր եւ միւս տարբեր մասեր։ Հաշիւ եղած է որ մէն մի պանքնոթի մէկ քանորդորդ մասը կորսուած է։ Իրաւ է որ մինչեւ հիմա կեղծուած ո՞ւ է պանքնոթ դեռ ներկայացուած չէ, բայց վարչութիւնը կասկածի գացած է և խիստ հսկողութիւն կ'ընէ։ Կը կարծուի թէ այս խարդախութեան հեղինակը կամ խիստ հարուստ մարդ մ'ն է, և կամ պանքնոթի գործերու խիստ հմուտ պաշտօնատար մըն է։ Վնասուած, կտրուած և խէժով փակցուած պանքնոթներուն մեծագոյն մասը 1000 ֆր. ոսկիներէն են։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱԲՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵՐԼԻՆՊՈՒՐԻ, Դեկտ. 27. — Զարմի կողմէ Ծերակոյտին ուղղուած մանաւոր Ուզազ մը հանրային հիմնարկութիւնները կատարելագործելու նպատակ ունեցող ծրագրի մը վրայ խօսելով, կ'ըսէ թէ նախ պէտք է գիւղացիներուն կացութիւնը բարւոքել և ապիկա ալ վարչային բարձր պաշտօնատարներէ կազմուելիք քննիչ յանձնաժողովի մը որոշմանց համաձայն։ Ցիշեալ Ուզազը կը ծանուցանէ նաեւ թէ նախաբարց յանձնաժողովին պաշտօն յանձնուած է զանազան ծրագիրներ պատրաստելու օրինաց ճշգրիտ գործադրութեան, Արդարութեան առջեւ հաւասարութեան իրաւունքին, Վարչային իշխանութեանց դատական իրաւասութեան սահմանափակման, տեղային դատարաններու կազմութեան, դաւանական օրէնքներու վերաքննութեան, օտարականներու և ժողովրդեան ինչ ինչ դասակարգերուն իրաւունքները սահմանափակող հրամանագիրներու վերաքննութեան մասին։

ՄՈՍԿՈՒԱ. — Մոսկուայի նահանգին Թաղապետական խորհուրդներու գումարումը այսօր կատարուեցաւ։ Թրուպէցքոյ իշխանին նախագահութեամբ որ բացման ճառին մէջ խօսեցաւ Ռուսիոյ կացութեան վրայ և առաջարկեց ազերսագիր մը մատուցանել Նիքոլա կայսեր, յայտարարելով որ թաղապետութիւնները մեծ վստահութիւն ունին կայսեր վրայ։ Ներկաները մեծամասնութեամբ ընդունեցին այդ առաջարկութիւնը։

ՎԻԵՆՆԱ. — Բորթ Արթուրէ կը ծանուցուի թէ Ճարտնցիք բոլոր արտաքին ամրոցները գրաւած են առանց բացառութեան, և այժմ իրենց բոլոր ջանքերը կ'ուղղեն ներքին ամրութեանց դէմ և յամառ դիմադրութիւն մը կը գտնեն։ Վերջին օրերու գործողութեանց վրայ մանրամասնութիւններ լիովին կը պակսին։

ԲԵՐԼԻՆՊՈՒՐԻ «Պաշտօնական».— Զօր. Գուրոքաթքին Նիքոլա կայսեր ուղղած Դեկտ. 24 թուակիր մանրամասն հեռագրովը կը տեղեկագրէ.— «Մեր կամաւոր թեթեւազէնները որոնք Զինդան զրկուած էին հետազօտութիւն կատարելու, յաջողեցան առանց նշմարուելու մօտենալ Թշնամի յառաջապահներուն։ Սաղոսկելով հասան Ճարտնցիներուն կողմէ զօրեղապէս գրաւուած երկու գիւղերու մօտ եւ կրակի տուին չոր խոտի չտեմարանները։ Ցարձակեցան նաեւ յանկարծ Ճարտնցիներուն վրայ և ի փախուստ դարձուցին զանոնք անկարգօրէն։ Երկու գիւղերը ամբողջովին այրեցան, չոր խոտի, պաշարի եւ փամփուշտի մեծ մթերքով։ Թշնամին օգնութիւն ստացած ըլլալով մեր թեթեւազէնները ետ քաշուեցան առանց մեծ կորուստի։»

ԼՈՆՏՈՆ.— «Տէյլի Մէյլ»ի Թղթակիցը կը հեռագրէ Մուգտէնէ թէ Ռուսք մեծ դժուարութեան կը բաղխին Թնդանօթի ռազմանիթի փոխադրութեան մէջ հակառակ անդրսպիտրիա՝ երկաթուղին բարւոքած ըլլալուն։ Զօր. Գուրոքաթքին զօրավարներու ժողովին մէջ յայտարարեր է թէ կարելի դէպի հարաւ յարձակողականի սկսիլ եթէ մէկ տարի բաւելու չափ Թնդանօթի ռազմանիթ չհաւաքուի Խարպինի մէջ։

— Ճարտնցիք բուռն յարձակում մը կատարեցին Բորթ Արթուրի հիւսիսային կողմի ամրոցներուն դէմ, եւ առանց կարեւորութիւն տալու այդ արիւնալի յարձակման առաջ բերած կորուստներուն, գրաւեցին գլխաւոր ամրոցներուն արտաքին ամրութիւնները։

ԹՈՒՐԻՕ. — Թօկօ ծովակալը հետեւեալ պաշտօնական տեղեկագիրը ղրկած է.— «Բորթ-Արթուրի պաշարումը սկսեալէն ի վեր ճարտնական նաւաբաժինը չատ տարբերալից ատենոներ անցուց։ Այսու հանդերձ հիմա մինչդեռ Բորթ-Արթուրի ռուսական նաւաբաժինը խորտակուած է, ճարտնական նաւաբաժինը դարձեալ գոյութիւն ունի։ Ճարտնական նաւաբաժինը Թէա (Ցաշիմա) ու (Հացուցէ) զրահաւորները (Հայն)ու (Մրիքաքօ) թնդանօթակիրները, (Բայմուն) ու (Սայէն) եղերապահները և բազմաթիւ կարող ապաներ ու նաւաղներ կորսնցուց, դարձեալ կրցաւ շարուն սկսել պաշարումը։ Այդ միջոցին Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւաբաժինն ալ վնասուեցաւ։»

— Սեամա մարէշալն ալ սա պաշտօնական հեռագիրը ուղղեց. — «Ռուսները քանի անգամներ Ճարտնցիներուն վրայ յարձակեցան Զին-Լունկ-Թաունէն եւ Զիւ-Ռինկ-Թայ-Զէէն սակայն չկրցան յաղթել։ Անցեալ ուրբաթ Ռուսերը ումբակոծեցին Թա-Ռու-Զէ-Ռէէի Ճարտնական դիրքը »

— Բուռն ճակատամարտ մը եղաւ։ Ճարտնները գրաւեցին Հաեանչաքաղի արեւելեան կողմը բլուր մը՝ զոր ամրացուցին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Մեծ Թուով Ճարտնցի օգնական զինուորներ ցամաք հանուեցան Տալնի երթալ զօրացնելու համար Բորթ Արթուրը պաշարող բանակը։ Ընդհանուր յարձակումի մը համար որ պիտի կատարուի ռուսական Ծնունդին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Դիլենթինէ կը հեռագրուի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի.—Բորթ Արթուրէ հոս հասնող թղթաբեր մը լուր կը բերէ թէ Ճարտնցիք դեկտ. 22ին յարձակեր են Բորթ Արթուրի հիւսիսային ճակտի ամրութիւններուն վրայ, բայց ծանր կորուստներ կրելով ետ մղուեր են։ Զօր. Նօկի ծանրապէս վիրաւորուեր է եղեր։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

"ԲԻԼԶԱՆԳԻՈՆ„Ի ՓԱԽՈՒՍԸ

Ինչպէս մեր երէկի հրատարակութիւնէն կը տեսնուէր, Կրօնական ժողովը իր առջի օրուան նիստին մէջ պաշտօնապէս ը դատապարտէր Բիւզանդիոնը Տէրունական Ս. Խաչին առթիւ իր հրատարակած անպատկառ։ Բոլոր մէկ յօդուածին առթիւ ինչ որ մեծ ուրախութիւն պատճառած է Հայ. Եկեղեցւոյ բոլոր զաւակներուն։

Բիւզանդիոն, կամայ ակամայ, ստիպուած ըլլալով իր սխալներուն մէջ իսկ հրատարակել «ԲԻԼԶԱՆԳԻՈՆ»Ի ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ» խել մը անիմաստ, անկապ պոչտուքներով կ'ուզէ իրողութիւնները խեղաթիւրել ու հանրութիւնը մոլորեցնել ինչպէս իր սովորութիւնն է ամէն խնդիրներու առթիւ։

Պարագաներ կան, ուր ճշմարտապէս լռելը ոսկի է։

Բիւզանդիոն որ ամէնէն աւելի ոսկին յարգը գիտցող թերթ մըն է, ինչո՞ւ այս պարագային ալ պատուաւորապէս չի լռեր ու փախուստի անզօր ճիգեր կ'ընէ ալ ու ձախ չեղելով, և փրկութեան ճամբաներ փնտռելով։ Մինթէ Խաչին դէմ գրուած այնչափ անպատկառ և յամառուն յօդուած մը կը կարծէր որ անտես պիտի առնուէր կրօն. Ժողովին կողմէ։ Ինչո՞ւ Աստուծոյ փառք չի տար այնչափ թեթեւ պատիժով մը ազատելուն համար ինչո՞ւ վայրապար կը խեղաթիւրէ Հոլոյի խօսքերը երբ անիկա բացայայտ կերպով բրած էր իր ասրանցքերը Տէրունական Ս. Խաչին դէմ։ Բայց հոգ թող չընէ Բիւզանդիոն որչափ ալ փախուստի ճամբաներ փնտռէ, որչափ ալ ինքզինքը վեր հանելու ճիգեր ընէ, դարձեալ նոյնչափ խորը պիտի մխրճուի ինկած անդունդին։ Աւելի ծիծաղելին կայ Բիւզանդիոն ազգայնոյ միամտութեամբ մը կը հարցնէ թէ Կրօն. Ժողովը ինչո՞ւ վրդոված է իր դէմ երբ լուութիւն պահած էր Մասուլճեռու վրայ Կորիւն վրդ.ին Պատերներու վրայ Մուշեղ վրդ.ին և Ս. Հաղորդութեան վրայ Բարգէն վրդ.ին արտայայտած գաղափարներուն նկատմամբ։ Անհաւատիկ Բիւզանդիոնի դատելու ամբողջ կարողութիւնը որ ծաղրելի կացութեան մը կ'ենթարկէ զինքը։ Բանի մը տող վերը Հոլոյն պաշտպանելու կը ձեռնարկէ, թէ անիկա Խաչին դէմ բան մը չէ գրած, իսկ յօդուածին վերջաւորութեանը մէջ, կ'ընդունի անոր դատապարտութիւնը և կը բողոքէ թէ ինչո՞ւ ուրիշներ ալ չեն դատապարտուած Հոլոյի նման։ Բայց ի՞նչ որ ալ ըսէ վերջապէս գոյնը դուրս տուած է ալ Բիւզանդիոն այս խնդրոյն մէջ և թող չպասէ որ այսուհետեւ իր կեղծ ու պատիր ձեւերուն հաւատացողներ գտնուին կրօն. Ժողովէն այսպէս պաշտօնական դատապարտութիւն մը ընդունելէ ետք։

Բիւզանդիոն իր յանդգնութեան չափը անցընելով կ'ըսէ «Կրօն. Ժողովոյ անդամները, ապահովապէս, իրենց բազմազբաղ վիճակին մէջ ժամանակ չեն ունեցած Հոլոյի յօդուածը քիչ չատ ուշադրութեամբ կարդալու իր բնագրին մէջ»։ Ինչ կը կարծէ Բիւզանդիոն։ Արդեօք Կրօն. Ժողովոյ անդամները, սկսեալ իրե՛ց Բարձր Նախագահէն, իրե՛ն պէս կը կարծէ, որ առանց խնդրի մը էութիւնը հասկնալու ու զայն մանրակրկիտ ձեւով քննելու, կողմնակցական նպատակներու ծառայելով տան իրենց որոշումը։ Ասիկա անպատկառ նախատինք մըն է ուղղուած Կրօն. Ժողովոյ հասցէին ինչ որ չլմնրած ու չուսարած թերթ մը միայն կրնայ բարբանջել։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ ԿԱՂԱՆԴՂԷՔԸ

Նախորդ գումար	986
Պ. Հայկ Արթինեան	5
Օր. Մերսէտէս Արթինեան	5
Պ. Պ. կարապետ Հրանտ, Պարոյր Ե. Ճոլնանեան	10
Օր. Գեղանի Ե. Քրիսեան	5
Պ. Նուպար Ե. »	5
Օր. Հայկուհի Միրիճանեան	5
Սենեկապետ Սարգիս աղա Զէյէեան	5
Օր. Ազնիւ Մ. Թէօլէօլեան (Պարտիզակ)	5
Օր. Արփինէ Ա. Թէօլէօլեան (Պարտիզակ)	5
Պ. Աստուր Ն. Պաղտասարեան (Պարտիզակ)	5
Օր. Արմինէ Շամտանճեան	20
Պ. Մարտիրոս Հէքիմեան	10
Արամինաս Ե. Մանթաշեան	10
Իսկուհի Ե. »	10
Մագրիգիւղ, պտղավաճառ Խաչիկ	5
Նշան Ս. Մարտիրոսեան	10
Օր. Ռոզա Մ. Գալիփաշեան	5
» Եւնիկէ »	5
Պ. Պետրոս »	10
Տիկին Սոֆի Պ. Սէֆէրեան որ բարենպատակ ձեռնարկներու համար իր մասնակցութիւնը նուիրած է միշտ այս անգամ փոքրիկներու կաղանդչէքին համար զրկած է մէկ արծաթ մէճիտ	20
Մանոթ վաճառական Բերոբէ էֆ. Ազնաւորեան	20
Պ. Մելքոն Ն. Պաղտասարեան (Պարտիզակ)	5
Գումար	1171

(Կնիք Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան)

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒ ԿԱՂԱՆԴՂԷՔԸ

Նախորդ գումարը	70
Վահագն-Ուժ Թէոդիկ	11
Նշան Ս. Մարտիրոսեան	10
Գումար	91

(Կնիք Խնամակալութեան)

ԽԱՒՆ ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ առաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Ներկայ էին Տ. Գրիգորիս և Տ. Գարրիէլ Սրբազաններ Տ. Կարապետ Ա. քհնյ. Սեթեան, և Տ. Յովհաննէս Ա. քհնյ. Շահպազեան։ Վասիլ. Գարրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան Մկրտիչ էֆ. Ասատեան։ Ժողովը կարգ մը յարաբերական խնդիրներու վրայ խորհրդակցութիւն կատարեց։ Նոյնպէս կարգ մը ազգային դատեր նկատողութեան առաւ։ Այս առթիւ երկարօրէն լսեց Ցարութիւն Միքէվէլեանի և տիկին Միքէվէլեանի ամուսնական խնդրոյն մանրամասնութիւնները, որոնք արդէն Դատաստանական Խորհուրդէն տեղեկագրուած էին։ Իսկ վերջնական համաձայնութիւն գոյացնելու համար երեք անդամէ բաղկացեալ Ցանձնաժողով մը կազմեց, երեքշաբթի օր Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ տնօրինութիւն մը ընելու համար։ Այս առթիւ պահ մը Ժողովին ներկայացաւ նաեւ Ցարութիւն Միքէվէլեանի կողմէն կարգուած փաստաբան Աւետիս էֆ. Սուրէնեան։

Երուսաղէմի գործոց վիճակին նըկատմամբ հաղորդուած վերջին տեղեկութեանց վրայ Ժողովը նկատողութեան առաւ խնդիրը և միանգամայն Ե ուսաղէմի Պոլսոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Դէորգ եպս. Երէցեանի կողմէ ուղղեալ մէկ գրութիւնը և որոշեց ի գործ դնել կարեւոր տնօրինութիւններ, վարչական նախորդ տնօրինութեան գործադրութեանը համար։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐի առաջնորդ Տ. Եզեկիել Ծ. վրդ. վերջերս Արզնի գացած ըլլալով և տեղւոյն վարժարանին անկերպարան վիճակին վերահասու ըլլալով հոգաբարձութիւն մը կազմած է հետեւեալներէն. Տ. Սարգիսեան քհ. և Տեսաք. Պետրոս Նամարեան (Ատենապետ) Պետրոս Թորոսեան (Ատենադպիր). Սարգիս Վէքիլեան (Գանձապետ) և Յովհաննէս Ունճեան, ու Սարգիս Գալանճեան անդամ։

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԱՐԲԸ մերժած է Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին անդամներէն Սիմոն էֆ. Մազլումեանի հրաժարականը, յայտնելով թէ Թաղի փոփոխութիւնը հրաժարման բանաւոր պատճառ մը չէ։

ՏԱՐՈ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ էֆ. որ բաւական ժամանակէ ի վեր Բարիզ կը գտնուէր. նախընթաց օր մայրաքաղաքս դարձաւ։

Մ. ՅԱՒՐ ԻՇԽԱՆ Լ.մէրէք Թոքիոյի ոսկերոտիքին հանդիսաւոր հանումը Նիկոմիդիոյ Հայոց գերեզմանատան մէջէն առջի օր գրած էինք մանրամասնաբար։ Գերեզմանին բացման հոգեհանգիստի արարողութեան ներկայ գտնուեց Առաջնորդ Տ. Ստեփանոս Ա.եպ. չորջան և գաւազան առած և չրջապատուած քահանաներէ և դպիրներէ։ Մահուան պատուիրակները ներկայ եկեղեցականներուն և բժիշկներուն կողմէ ստորագրել տուին ծանուցագիր մը որով կը յայտարարուէր թէ զըտնուած մնացորդները ճշդիւ կը պատկանին 200 տարի առաջ հոն թաղուած Թոքիոյի իշխանին։ Պատուիրակները իրենց մեկնելէն առաջ նուիրատուութիւններ ըրին եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն և դպիրներուն։ Հանուած ոսկորներէն մին ծակ մը կը կրէր։ Ներկայ բժիշկները կարծիք յայտնեցին թէ գնտակի մը արդիւնքն էր, ինչ որ զարմանալի չէ քանի որ իշխանը զինուորական էր։

ԻԶՄԻՐԻ Ցունաց առաջնորդական փոխանորդը Տ. Աքադանկելոս եպիսկ. ընկերակցութեամբ քանի մը քահանաներու այցելած է Իզմիրի Նորընտիր առաջնորդ Տ. Եղիշէ Սրբազանին։ Այցելած են նոյնպէս Հայկազեան հասարակութեան հոգեւոր հովիւը Մխիթարեանց Հարց մեծաւորը իր թարգմանովը։ Տ. Եղիշէ Սրբազան այցելելով Ազգ. Ս. Մեսրոպեան վարժարանը ընդունուած է մեծ պատիւներով։ Վարժարանի սաները այցելութեան պահուն ուղերձներ և երգեր արտասանած են Ս. Առաջնորդ Հօր ձօնուած։ Ն. Սրբազնութիւնը հետզհետէ այցելութեան պիտի երթայ Ազգ. Հիւանդանոցը, որբանոցները արուարձանի եկեղեցիները և ուրիշ ազգ. հաստատութիւնները։

ԱՍՊԵՏ ՅՕՆ ԲՐՕՆԳՈՒԼ առջի օր Բերայի թաղային վարժարանը այցելեց և 20 քուռօն նուիրեց ի նպաստ աղքատ ուսանողներու։

ՊՈՒԼԱԹի Աղքատախնամին Տնօրէն Խորհուրդը իր պաշտօնավարութեան չրջանը աւարտելով հրաժարած և իր մատակարարութեան հաշիւները մատուցած է տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին։ Ամառուընէ առնուած ածուխը տակաւին չէ բաժնուած։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆի Հայ ուսանող մը Կիլիկիոյ կարօտ վարժարաններուն համար յանձնած է մեզ 9 կտոր դպրոցական դասագիրքեր զրոյ յանձնելիք Պալենց գրատան։

ԶԻՒՆԸ. — Ս. Ցակոբ պապան իր մօրուքը թոթուեց։ Մայրաքաղաքիս բնակիչները որ Դեկտ բերի մէջ յուտնեցաց գ.ռուն մը կը վայելէին։ Բէկ առտու յանկարծ գտան գիրնք չրջապատուած ձիւնի խաւէ մը։ Ածխավաճառներ որոնք անոնք աւելի ասանկ առիթներու կ'սպասեն, երէկ առտուընէ իսկ սկսան իրենց չահագիտական ձեռնարկներուն, քաշով ածուխ առնել ստիպուած ընտանիքներէն սուղ գին պահանջելով և փոխարէն կէսուակէս թրջուած ու հողոտ ածուխ տալով։ Գումի Գարուի Աղքատախնամը արդէն իսկ սկսած է իր տարեկան ածուխը բաժնել լորթ թաղերու աղքատներուն։ Փափաքելի էր որ ուրիշ թաղերու աղքատնամներ ալ փութացնէին իրենց նըպատակները։

ԻԶՄԻՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԻԶՄԻՐ, 13 դեկտեմբեր

Երէկ — կիրակի — կէսօրէն ետք Թեադրը օր Թեի Թատրոնին մէջ չքեղ կերպով տեղի ունեցաւ քաղաքիս Ազգ. երկտեռ վարժարանաց աղքատիկ սաներուն ի նպաստ սարքուած Թատերական ներկայացումը։ որ արուեցաւ Մնակեան էֆ ի թատերախումբին կողմէ. Ժամը 2ին (Ը. ե.) միջոցները գըրեթէ նեղ կուգար թատերասրահը այնքան խուռն էր երկտեռ քաղմութիւնը։

ամէնքն ալ հայ-լայծ դասակարգէն։ Ներկայացուած խաղն էր Դարբնոցա պեթք այն ընտանեկան յուզիչ ողբերգութիւնը որ այնքան յաջողութեամբ ներկայացուցին դերասանները։ Տռամէն եւ ներկայացուցեցաւ Նախանձոտ Հայրը կասակերգութիւնը, որ քրքիջներու և ծափահարութիւններու արժանացաւ հնդիրականներուն կողմէ։ Երեկոյթը կազմակերպող ընկերութիւնը չբեղ ծպկեփոխնիներ տուաւ խումբին դերասաններուն։ Ժամը երեկոյեան 6ին մամ վերջացաւ ներկայացումը որ գրեթէ ընտանեկան երեւոյթ մը ունենալուն ապահովապես քաղցր տպաւորութիւն մը թողուց հրաւիրեալներուն վրայ։ Ընդհանուր հասոյթ կ'ենթադրուի 60-65 ոսկիի մօտ։

×

Երէկ կիրակի, Պար. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Մ. վրդ. Ս. Սահակեան եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց իր մեկնմանը առթիւ։ Ցաճարը խնուած էր բարեպաշտ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը։ Ճաշու գրքէն ետք պատարագիչ Դանիէլ վրդ. իր հրաժեշտի ողջոյնները մատոյց ժողովրդեան։ Ն. Գերապատուութիւնը կարի յուզուած էր։ Յաւարտ պատարագի արարողութեանց Տ. Դանիէլ վրդ. առաջնորդարան դանլիքին մէջ ընդունեց ողջերթ մաթող ծանօթ ազգայիններու ստուար բազմութիւն մը։ Ն. Գերապատուութիւնը վաղը (Դշ.) Մէսաժբրիի չոգենաւով կը մեկնի դէպի Պոլիս։ Երբ այս քանի մը հակիրճ տողերը հրատարակուած են թերեւս արդէն Պոլիս ժամանած պիտի ըլլայ Տ. Դանիէլ վրդ. որ կը յուսանք թէ անուշ յիշատակներով մեկնած պիտի ըլլայ Ցոնիական ափերէն, ուր թէպէտ մէկ տարուան իր պաշտօնին մէջ ամբան փայլուն գործունէութիւն մը չունենար...։

×

Ուրախութեամբ կ'արձանագրենք թէ քաղաքիս ծանօթ ազգայիններէն և Տնտես. Իորհրդոյ անդամ Գրիգոր էֆ. Բարսեղեան Ս. Երուսաղէմի վանքին գործակալ կարգուած է Տ. Ցարութիւն Պատրիարք Հօր հրամանաւ։ Երէկ կիրակի՝ ի լուր բարեպաշտ ժողովրդեան կարգացուեցաւ Պատրիարքական Կոնդակը, որ կը հաստատէ Բարսեղեան էֆ.ի սոյն պաշտօնը։

Ս. ԵՐԿԱՆԵԱՆ

ՏԱՐԱՐԱԽՏ ՍԱՐԳԻՍ ԶԷԽԱՐԻԿԵԱՆԻ ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՑԱՆՈՒՐ ԴԻՐՈՒԱԳՆԵՐԸ

Ընթերցողներ շատ թող չիտենան մեզ՝ երբ չափէ աւելի տեղ կուտանք անձնասպան հովանոցավաճառի մը։ Պարագան շատ տխուր է, ու անձնասպանութեան շարժառիթը՝ սրտաճմլիկ։ Սեղմ զոնը պարզապէս անօթի մնալու տառապանքին առթիւ էր որ վերջ տուաւ իր կեանքին։ Հացագործը 50 դրչ. իր պահանջը չի կրնալով գանձել՝ հաց չէր ձգած շաբաթ առաւ, և տարիներէ ի վեր բաւական կոկիկ կեանք անցուցնելու վարժուած մարդը չէր կրցած հանդուրժել այս նեղխատինքին։ Վերջին փորձ մըն ալ ըրած էր շաբաթ օր, «չար սաաթը» անցունելու. դիմած էր այլ և այլ տեղեր՝ ամենաչնչին վարձքի մը փոխարէն ուշխատելու, բայց դժբախտաբար ամէն դուռ գոցուած էր առջեւս։ Արդէն կանուխէն մէկ քանի հազար դրչ.ի պահանջը չէ կրցած գանձել արհեստակիցէ մը և միշտ տխուր ու յուսաբեկ մահամերձի մը վերջին կտակին նմանող աղեխարշ բառերով հեռալուութիւն առած էր դժբախտ կնոջմէն ու զաւակներէն։ Դեռ մէկ քանի օր առաջ ներողութիւն խնդրած էր կնոջմէն՝ անոր հանդէպ իր նիւթական պարտականութիւններուն մէջ թերացած ըլլալուն համար. ետքը ըսած էր զաւակին՝ արտասուաթոր աչքերով.

«Այլ և այլ անգամներ դուցէ ծեծած եմ զքեզ զաւակս, բայց վստահ եղիր որ բարկութիւնս մեղմելու համար չեմ ցոյց տուած այդ խստութիւնները այլ քու կրթութեանդ ու բարօրութեանդ համար որուն, աւաղ, չը պիտի կրնամ հանդիսատեսը ըլլալ։»

Ընտանիքին անդամները երբէք չէին մտաբերեր անձնասպանութեան վրայ. այլ անոնք նոյնքան յոռի հետեւութենէ մը կը վախնային։ Այս տարտամ խօսքերէն կ'ենթադրէին թէ խեղճ մարդը մտային խանգարումի մը ենթարկուած է թշուառութեան մեծութենէն։ Այս տխուր պարագան անգամ մըն ալ կը հաստատէ թէ կարօտները անոնք չեն որ ձեռք կը բանան, այլ քուն թշուառները, աղքատները ու արգահատանքի կարօտները անոնք են որոնք թէեւ քիչ շատ կոկիկ հագուած կ'ըլլան, մաքուր լեզու մը կը խօսին և սակայն իրենց սիրտն է որ կուլայ։ Ամէնէն աւելի սատկերուն պէտք է զթալ երբ մանաւանդ անոնք իրենց ետեւը աւելի խեղճ ընտանիք մըն ալ ձգեն։

ՀԱՑ - ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

Մայրաքաղաքիս Երիտ. Քրիստ. Ընկերութիւնը ներկայ տարիին մէջ բաժնեգիրներէ ունեցած է 235 դ.։ Իսկ աղօթքի ժողովին որ ամէն կիր. օր տեղի կ'ունենայ Դում-Քաքուի Ամերիկեան «Մէջ»ին մէջ, պնակէն գոյացած է 930 դ.։ Ընկերութիւնը, ի մէջ այլոց, հետեւեալ նուիրատուութիւնները ըրած է.— 404 դ. Նիկոմիդիոյ գաւառի կարօտ եկեղեցիներուն։ Սոյն գումար ղրկուած չէ դեռ։ 2 օսմ. ոսկի Ստաքաղարի, 2 օսմ. ոսկի Պարտիզակի և 1/2 օսմ. ոսկի Սթանօզի եկեղեցներու շինութեան առթիւ։ 1 օսմ. ոսկի Ազգ. Հիւանդանոցի (գումար մը՝ զոր 10 տարիէ ի վեր կը շարունակէ ղրկել գթութեան այս տան)։ 75 դ. իբր կէս տարեթոշակ Սկիւտարի Մանկապարէզի կարօտ մէկ աշակերտին։

Ընկերութեան 23րդ տարեկան ժողովին մէջ առաջիկայ տարիի համար Գործ. Ժողովի անդամ ընտրուած են.— Տեարք Մ. Պ. Գալբաքեան՝ ատենապետ, Ճ. Գ. Կարմիրեան՝ ատենադպիր Տ. Ս. Մարտիկեան՝ հաւաքիչ-գանձապետ Մ. Գ. Մարգարեան և Գ. Ս. Դարբիէեան։

⁂ Լանկայի եկեղեցիին Երգիչ Խումբի հինգադիր անդամներէն Տեար Ե. Ս. Սարտիչեան իր ամուսնութեան առթիւ 1 օսմ. ոսկի նուիրած է նոյն խումբին, որ 10 տարի առաջ կազմուած է ողբացեալ «Գիսակ»ի հովուութեան օրով։

⁂ Մայրաքաղաքիս նորընտիր Ամերիկացի միսիոնարներէն Մր. Բիկզ այս անգամ կէտիկ Փաշայի Ամերիկեան Երկսեռ Վարժարանին մէջ թուրքլեզուով ըրաւ շահեկան և օգտաշատ բանախօսութիւն մը, որուն նիւթն էր «Կէտորսութիւն» և որուն ներկայ էր ընտրեալ երկսեռ բազմութիւն մը։ Մուտքի հասոյթը — 200 դ.— պիտի գործածուի նոյն հաստատութեան ձրի և կիսաթոշակ ուսանողներու դպրոցական պէտքերուն համար։

Գ. Ս. Գ

ՊԱՐԿԵՇՏ ԾԽԱՎԱՃԱՌ ՄԸ

Երէկ Խմբագրատունս ներկայացաւ պարկեշտ ծխավաճառ մը, Հաքիզ էֆ., որ պատմեց թէ երկու Մաքրգիւղցի Հայեր նախընթաց որ Վէֆա, «Պողոս չանի»ի փողոցին դիմացը գտնուած իր խանութը գալով կը յայտնեն թէ քիչ մը առաջ 60 փր.նոց ծխախոտ մը գնած էին և տասնոցներէն մէն կէս անգլ. ոսկի էր, զոր տուած էին սխալմամբ։ Ծխավաճառը, որ քանի մը վայրկեանի համար դուրս ելած և իր տեղը պահապան մը դրած էր, անմիջապէս ստակները պահած տեղը կը նայի և կէս անգլ. ոսկի չտեսնելով, ըստ այնմ կը պատասխանէ և մարդիկը կ'առնեն կը քալեն։ Քիչ ետքը կուգայ պահապանը և ծխավաճառին կը յայտնէ թէ իր կարճատեւ բացակայութեանը միջոցին 60 փր.նոց ծխախոտ մը ծախած և դրամը բազմոցի մը տակ դրած էր։ Արդարև այդ դրամին մէջ կէս անգլ. ոսկի մը կար, որուն վրայ պարկեշտ ծխավաճառը խղճահարելով, կը դիմէ Մեզ և հրաւէր կը կարդայ երկու Մաքրգիւղցի Հայերուն որ գան և իրենց կէս անգլ. ոսկին առնեն։

Շնորհաւորութեան արժանի կը գտնենք Հաքիզ էֆ.ի այս պարկեշտութիւնը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ. — Վիճակիս Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Մ. վրդ. Գալբաքճեանի տիրամօր, Այրի Տիկին Էֆիմիկ Գալբաքճեանի դառնադէմ մահուան առթիւ առ մեր սիրեցեալ Առաջնորդ Ս. Հայրն ունեցած պարտականութիւնները կատարելէ ետքը ի դիմաց մեր Ժողովներուն ու բոլոր ժողովրդեան, պարտ անձին կը համարինք ներկայիս ալ մեր սրտագին յաւակցութիւնները հրապարակաւ յայտնելու Նորին Գերապատուութեան՝ ի կ. Պոլիս ի Բարիզ և այլուր, գտնուող հեռաւոր ու մօտաւոր ազգականաց ու բարեկամաց։

Առաջն. Փոխ. Հայոց Բաղէշի
Բարսեղ ֆն. Տ. Սարգիսեան
Դիւան Երօնական Ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Մ.Քհ.Տ.Սարգիսեան Գեորգ Քհ.Տուրճեան
Դիւան Գաւառ. Ընդհ. Ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Յովհան Վ.Անթոյեան Ց. Խաչմանուկեան
Դիւան Բաղաքական Ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Սարգիս Քհնտեռեան Կարապետ Խաչմանուկեան և Գրիգոր ապահունի

ՄԱՆԶՈՒՄԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՄԱՀ

ԴԱՆԻԷԼ Հ. ՔԻՀԼԵԱՆ մեռաւ երէկ։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր ժամը 7ին Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցին։

ՆԵՐՔԻՆ

ԴԱՍԱԿԱՆ. — Պիթլիսի կեդրոնական նախագահ ատեանին ընդհ. դատախազի օգնական կարգուեցաւ Ամասիոյ նախագահ ատեանին պատժական ճիւղին նախագահ Հիւսէին էֆ., որուն յաջորդեց Պիթլիսի կեդր. նախագահ ատեանին ընդհ. դատախազի օգնական Ալի Ռիզա էֆ.։

ԱՆՈՒՏԱԼՈՒԻ սահմանագլուխին քովիսէր հարիւրապետ Խալիլ էֆ. արտօնուեցաւ կրել ռուս կառավարութեան կողմէ իրեն նուիրուած Ս. Սթանիսլաս պատուանշանին 3րդ կարգը։

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ. — Պոլսոյ եպեսկոպոսական Ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը հրատարակեց Ալի պէյն Մուսթաֆայի դէմ, որ Թէշկան Վարժարանէն վռնտուելէ և իր ծնողավայրը Ատանա վտարուելէ ետք հոնկէց Գուլկարիա փախած էր։

ՕԼԿԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ. — Հելլենական Ամֆիթրիթ զբօսանաւը, ուր կը գտնուի Ցունաստանի Օլկա թագուհին երէկ Սեվաստոփօլէն գալով անցաւ Վոսիորէն։ Զբօսանաւը կեցաւ Պէօյիւքտէրէի մօտ։ Հելլէն դեսպան Մր. Կրիքարիս և քանի մը դեսպանական պաշտօնատարներ, որոնք շոգեմակոյկով Պէօյիւքտէրէ գացած էին զբօսանաւ ելան և ողջունեցին թագուհին։ Ն. Վեհափառութիւն շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Պուլկար Պատերազմական Նախարարութեան նոր ելմտացոյցին համաձայն գործող բանակը պիտի ունենայ 27 զօրավար սպայ, 592 սպայակոյտի սպայ, 2043 սպայ, 289 պաշտօնատար, 7233 օգնական և ենթասպայ և 44270 զ. ք. այսինքն ընդամէնը 54444 հոգի։ Այս թիւին մէջ է նաւային զօրաբաժինը, որ կը բաղկանայ 1 ծովալեզ, 11 սպայակոյտի սպայէ 12 սպայէ, 65 պաշտօնատարէ, 302 ենթասպայէ և 796 նաւազներէ։

⁂ Ֆէրտինանտ իշխան կիրակի օր Բօպուրկ գնաց մօրաքրոջը՝ Ալէքսանդրա դքսուհիին յուղարկաւորութեան համար։ Այս մահուան առթիւ երեք օր սուգ բռնել որոշուեցաւ իշխանական ապարանքին մէջ։

⁂ Սոֆիայի կայարանը քաղաքէն հեռու ըլլալով, նոր և հոյակապ կայարան մը պիտի շինուի աւելի մօտ տեղ մը երկու միլիոն ֆր. ծախքով մը։ Հին կայարանը առևտր. մթերանոց պիտի ըլլայ։

⁂ Նկատելով որ Սօպրանիէին կողմէ ընդունուած մաքսային նոր սակագոյցը մաքսային գործառնութիւնները պիտի շատցնէ և անբաւական պիտի ըլլան արդի պաշտօնեաները, որոշուեցաւ աւելցնել անոնց թիւը և ընդարձակել մաքսային մթերանոցները։

⁂ 1905ին Լիէժի մէջ (Պէլճիքա) կազմակերպուելիք ցուցահանդէսին հրաւիրուեցաւ նաեւ Պուլկար կառավարութիւնը։ Այս ժամանակութեան կերպերը ուսումնասիրելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ առեւտր. և երկրագործական նախարարութեան մէջ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐ.— Օսմ. արտադրութեանց օտար երկիրներու մէջ սպառումը և յարգ աւելցնելու համար, Պոլսոյ Առեւտր. Մենեակը առաջարկեց պատկանեալ Նախարարութեան, օտար վաճառական կեդրոններուն մէջ, օսմ. հիւպատոսներուն հսկողութեամբ առեւտրական թանգարաններ հաստատել ուր մասնաւորաբար ցուցադրուին տաճկական ընտիր գորգեր, կապերտներ, սէֆճանէներ մետաքսեայ և բրդեայ կերպասներ, փորագրութեան և ճարտարագիտութեան նմոյշներ, խաղող, թուզ, ձուկեր, շատ մը պահածոյներ, խոզակ և այլն։ Այս միջոցը եւրոպական հրապարակներուն պիտի ծանօթացնէ օսմ. ընտիր արտադրութիւնները։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նախագահ Սայիտ փաշա հիւանդ ըլլալով իր պաշտօնատեղին չյաճախեր։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ. — Կայս. Անձնական Սպայակոյտին պետ զօր. Շաքիր փաշա անկողնոյ կը ծառայէ։

ՅՈՎԱՅԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ. - Օսմ. կայսրութեան մէջ երկաթուղիներու զարգացումը գոհունակութեամբ կը դիտուի ինչ որ Վեհ. Սուլթանին երկրաչէն գաղափարներուն չնորհիւ է։ Բուսէլիի նահանգները կ'ակօսուին ընդարձակ երկաթուղիներով, որոնցմէ մեծ օգուտներ կը քաղեն Պետութիւնն ու ժողովուրդը։ Սրեւելեան երկաթուղիներու գիծին միացումը օտար երկիրներու գիծերուն հետ, մեծ հաղորդութեան մը մէջ աւելացուցած է միջազգային հաղորդակցութեանց կանոնաւորութիւնը և արագութիւնը։ Անատոլուի և Սիւրիոյ մէջ ալ ուրիշ գիծերու ալ ձեռնարկուած է։ Պաղտատի ապագայ երկաթուղին անսահման երկիրներէ անցնելով Պասրայի ծոցը պիտի յանգի։ Ակէզ զատ, կայս. կառավարութիւնը այս երկաթուղիները կ'ամրողջացնէ խճուղիներով որոնք գիծին շրջակայ վայրերուն մէջեւ փոխադրութեանց և հաղորդակցութեան դիւրութեան կը ծառայեն։ Ուրիշ ձեռնարկ մը ոչ նուազ օգտակար որ պիտի ամբողջացնէ այս ամէնը հաստատութիւնը պիտի ըլլայ ծովային ազգային զօրաւոր վաճառականութեան մը որ ոչ միայն պիտի զբաղեցնէ Կայսրութեան լայնածաւալ եզերքները, այլ մեծապէս պիտի նպաստէ Թուրքիոյ զանազան բերքերուն արտածման և օտար երկիրներու նիւթերուն ներածման՝ վերադարձի նաւագնէքներով։ Լ. Հերալտ վիճակագրութիւններով կը հաստատէ այս տեսակ ձեռնարկի մը առաւելութիւնները։

ՄԱՅՍՈՒՄԻՆ. — Ծովային Նախարարութիւնը օսմ. ծովեզերքներուն միջեւ կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար որոշած էր նոր շոգենաւեր գնել։ Այս անգամ Մախսուսէի վարչութիւնը շոգենաւի մը չինութիւնը յանձնարարած է Եւրոպական գործարանի մը։

ՏԱՐԱԼՈՒՄՈՒԹԵԱՆ ԾԱԽՔԸ. — Թուրքիայէն Սերպիա ղրկուած վաճառքները տարբալուծման քննութեան մը կ'ենթարկուին, որուն ծախքը կարդ կը վճարի ներածող վաճառականը։ Հագիզաք կ'ըսէ թէ Սերպ կառավարութիւնը որոշեց որ ապէք ետք այդ ծախքը իր հաշուոյն ըլլայ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄՈՐԻ ԾԱՆՕԹԱԺՈՎԸ. Բ. Դրան մէջ կազմուած նոր մարդահամարին յանձնաժողովը առջի օր դարձեալ գումարուեցաւ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՀԷՅԳԷԼԻԻ ՀՐԿԻԶԵԱՆՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէ մը շնորհեց կալուածական դիզուած տուրքերը այն կարօտ անձերուն, որոնց տուները վերջերս այրած էին Հէյգէլի կղզիին մէջ։ Ասոնք մինչեւ տարի մը պիտի չինեն իրենց տուները և անկէց ետք պիտի վճարեն որոշեալ տուրքը։

ԳԵՐՄԱՆ դեսպան Գ. Մարշալի զաւակները և քանի մը դեսպանատան պաշտօնատարներու զաւակները թատերական ներկայացում մը պիտի տան վաղը, որուն ներկայ պիտի գտնուին դեսպանատան պաշտօնեաները իրենց ընտանիքներով։ Դերման երեւելիները և այլն։ Ներկայացումէն ետք սեղան մը պիտի տրուի։

ԵԳԻՊՏԱ ԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. - Մեր Դահիրէի Թղթակից Տամկաճեան էֆ. հետեւեալները կը գրէ.—

Նոր ընկերութիւն մը հիմնուեցաւ քաղաքիս մէջ «Եգիպտական ձեռնարկի և զարգացման ընկերութիւն» անուամբ, որուն գրամագլուխը մէկ ոսկինոց 16,000 բաժիններէ կը բաղկանայ։ Ընկերութեան տնօրէնն է Պ. Էյտ և նպատակն է հողերու գնում կամ շահագործում, ջրանցքներու բացում, երկաթուղիի շինութեան շահագործում։ Այն ընկերութեան 1600 բաժնեթղթերը գնուած են հիմնադիրներու կողմէ։

⁂ Կը լսենք թէ Մարսիլիոյ առեւտրական դժուար կացութեան պատճառաւ Աղեքսանդրիոյ մաքսատունը անքան խճողուած է որ ապրանքները հանելու համար միջին հաշուով 15—20 օր պէտք է։ Բոլոր Դահիրէի վաճառականները մեծապէս կը վնասեն այս վիճակէն և մաքսային չէնքի անբաւականութեան պատճառաւ ապրանքները օրերով քարափին վրայ կը մնան.

⁂ Մէկ ամիսէ աւելի է որ շաքարի գիները զգալապէս բարձրացած են։ Ասոր պատճառները այնպէս կը նկատուի թէ ճակնդեղ մշակուած հողերու տարածութեան նուազումը, և չատ տաք ամուան մը երկարատեւ չորութիւնն են։ Հաշիւ եղած է որ ճակնդեղի բերքը նախընթաց տարիէն 24 առ հարիւր պակաս է ինչ որ 1,140,000 թօնս շաքարի պակասութեան հաւասար է։

ԱԳ. ՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ապահովագրական ընկերութեանց գործառնութիւններուն մասին ասկից առաջ մասնաւոր որոշումներ տրուած էին։ Այսպէս, ապահովագրական կարգ մը ընկերութիւններ, չկընալով Պոլսոյ մէջ ուզածնուն պէս գործ տեսնել, գործակալներ ղրկած են Կայս. Նահանգները, ուր ժողովուրդը կը խաբեն։ Ձեռնհաս պաշտօնատարը, այս առթիւ գրեց նահանգային իշխանութեանց որ այդ մասին ուշ դարձնելով ժողովուրդին վնասելուն տեղի չտրուի և արգիլուին արարքները այն մարդոց որոնք ինքզինքնին մեծամեծ ընկերութիւններու իբր ներկայացուցիչ կը ծախեն։

ԹԱՐՄ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆՆԵՐԸ ԵՒ ՊԸՏՈՒՂՆԵՐԸ. — Տեղական թարմ բանջարեղէններուն և պտուղներուն մրցումը ապահովելու համար Շերայէ և ուրիշ տեղերէ եկածներուն հետ, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ամէն եղանակի մէջ մաքսատուքէ զերծ պահել օսմ. մէկ նաւահանգիստէն միւսը ղրկուած թարմ բանջարեղէնները և պտուղները։ Ակէց զատ, կայս. որոշուեցաւ որ թարմ բանջարեղէններուն տասանորդի տուրքերը փոխանակ իրենց տեղին մէջ գանձելու, գանձուին այն հրապարակին վրայ ուր ղրկուած է, արժէքին վրայ % 85ը զեղչելով, իբր փոխադրութեան և խարգիմայի ծախք։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՄԷՋ. — Ռումէլիի նահանգներուն մէջ կարեւոր ճամբաներուն չինութեան ձեռնարկած է։ Էնտրինէի նահանգին մէջ 550 մէթր երկայնութեամբ ջրանց մը պիտի փորուի, գետին պարբերական յորդումներէն աւելցած ջուրին պահպանութեան համար, որպէս զի վնաս չհասնի շրջակայքին և Համիտիյէ կամուրջին։ Սելանիկի մէջ պիտի ձեռնարկուի Սելանիկ-Սրանց մեծ ճամբուն չինութեան, որուն առաջին մասը՝ 43 կիլոմէթրով, պիտի արժէ շուրջ 500,000 դրչ.։ Այս աշխատութիւնները սակայն կրնան յետաձգուիլ Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան ազդարարութեամբ, մինչեւ որ աւարտին կատարելագործ այլապէս կարեւոր զինուորական ճամբաներուն չինութիւնները, որոնց ձեռնարկուած են ժամանակէ մը ի վեր։ Իսկ Մանաստիրի նահանգին մէջ այժմ չինուելու վրայ եղած հանրային չինութեանց աշխատութիւններուն աւարտելէն ետք, պիտի կառուցուին նաեւ 14 քարուչէն այլ մետաղապատ նոր դրութեամբ կամուրջներ Մանաստիր—Նաեւեա, Սարովիչ. Բօզանա. Սէրֆիչէ, Էլասոնիա ճամբաներուն վրայ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՆՏԱՌՆԵՐԷՆ կարուած փայտերը որոնք չինութեան եւ ուրիշ բաներու կը գործածուին, զինուորական սպառազինմանց համար % 6 տուրք մը կը վճարեն։ Բայց որովհետեւ այդ փայտերը արտածելու ժամանակ մաքսատան մէջ դարձեալ % 2 տուրք մը կը գանձուի նոյն նպատակով, խընդրուած էր որ այս վերջինը ջնջուի։ Այս խնդիրքը մերժուեցաւ սակայն։ 100ին 6 տուրքը բոլոր նիւթերուն համար է, բայց % 2ը ներքին մաքսատուրքի տեղ է, որ ջնջուած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Վանէն կը հեռագրեն թէ քաղաքին մէջ կասկածելի հիւանդութեան դէպք մը պատահած է։

— Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանի քօլերային Թուրքիա մուտքը արգիլելու համար Էրզրումի Դրզրլ Տիզէ տեղը ինչպէս նաեւ Քարաքիլիսէի մէջ բժշկ. քննութեան պիտի ենթարկուին եկող ճամբորդները։ Երբ ուղեւորներէն վարակեալ մը գտնուի Դրզրլ Տիզէի մէջ վար պիտի տրուի եւ գէշը պիտի մեկուսացուի։ Զինուորական բժիշկ մը ղրկուեցաւ Քարապուլաք։ Ռուսիոյ ժամանումներուն դէմ առողջապահկ միջոցներ անօրինելու համար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿ.— Առեւտր. Բ. դատարանը մնանկ հռչակեց Մեծ Շուկայ, Էօրիւնիլէր 75 թիւ և Մէրճանի զառիվերին վրայ 25 թիւ խանութները հաստատած մանիֆաթուրաճի Լեւոն Երկանեան և Գ. Գալբաքճեան ընկերութիւնը։ Փաստաբան Մէհմէտ Պէհրամ, Յակոբ Պարի և Գէորգ Աղէքսանեան էֆ.ները սնտիք կարգուեցան։

—Ծովային առեւտր. դատարանը մնանկ հռչակեց Մեծ Շուկայ, Ֆէսնճիլեր Ճատէսի պատրաստ հագուստներավաճառ Միխայէլ Քոսթալար։

ՁԻՒՆ ՁՄԵՌ.— Քանի օրէ ի վեր տիրող մեղմ օդը առջի գիշեր հիւսիսային ցուրտ հովի մը փոխուելով ձիւն բերաւ և երէկ առտու տեսանք որ տանիքներն ու փողոցները ճերմակ սաւանով մը պատած էին։ Ձիւնը թէեւ և ընդհատ կը շարունակուի։ Կը ծու ցուրտ մը կը տիրէ։

⁂ Ձիւնը ձմեռը գաւառներու մէջ ալ զգալի կերպով սաստիկ է։ Այնթապի և Քիլիսի շրջակայքը ձիւնով ծածկուած են և ատիճանը զերոյէն վար 2 աստիճան իջած է։ Իզմիրի մէջ առաջին անգամ ըլլալով անցած օր զերոյի աստիճան ցուրտ ըրաւ և ջուրերը սառած են։ Նոյն բանը նաեւ շրջակայքը։ Սըվազի մէջ, ձիւնի մրրիկէն լեռները ուտելիք չգտնելով, երկու արջեր Քըզըլճա Վիրան գիւղը իջնելով մըտեր են ոչխարներու գոմի մը մէջ և շատ մը անասուններ պատառեր են։ Դարձեալ նոյն տեղը Տիպլէր գիւղացի թուրքի մը մարդին մէջ 12 գազան կ'իջնեն և կ'սկսին աւերի։ Մարդը տեսնելով որ զանոնք սպանելու իր փորձերը անօգուտ են, մարդին շուրջը կը ցանկապատէ և միայն նեղ անցք մը կը ձգէ և դուռ մը կը շինէ, իսկ ուրիշ կողմ մըն ալ ելք մը, ուրուն առջեւը կը փորէ հոր մը։ Անասունները կը մտնեն դուռնէն ներս, մարդը կ'սկսի հալածել և աղմկել որով անոնք ինքզինքնին ազատելու համար ելքին կողմը կը վազեն և մէկ մէկու ետեւէ հորը կ'ինան, ուր կ'ըսպաննուին։

⁂ Ծովի վրայ ալ փոթորիկ կը սիրէ։ Մէջերկրականի մրրիկէն շոգենաւերը մեծ դժուարութեանց կը հանդիպին։ Պիրէոնի ճամբով Ալէքսանդրիայէն եկող «Վիրանդիոն» շոգենաւը չկրնալով առաջ երթալ Թինոս կղզին ապաստանեցաւ։

ՀՐԶԻԳՈՒԹԻՒՆ. — Գաբրգիւղ, Գուչ Տիլի, Սէյիւտլի-Զէյմէ, արտաքին գործոց նախարարութեան թարգմանութեանց դիւանին քարտուղարներէն Ճէմալ պէյի տան և առաղձագործ Ցովսէփ աղայի վարձքով նստած տան մէջտեղէն հրդեհ ծագեցաւ։ Նախընթաց գիշեր, բայց ոստիկանութիւնը չուտով հասաւ և մարեց։ Ճէմալ պէյի տունը 250 ոսկիի ապահովագրուած էր, իսկ Ցովսէփ աղայի բնակարը ոչ։ Ոստիկանութիւնը այս առթիւ քննութիւն բանալով երեւան հաներ է որ հրդեհը դիտմամբ ձգուած էր քիչ մը անդին Ոնիկ աղայի սեփական տունը բնակող պասմաճի Միհրդատի և իր աներոջդինն կողմէ։ Ասոնք իրենց կարասիները 8 ամիս առաջ ապահովագրեր են և այժմ փորձեր են հրդեհել քարիւղոտ քուրջեր դնելով նոյն տուներուն միջեւ և բռնկցնելով։ Թէ՛ ասոնք և թէ սեպասի Արշակ և Սիմկէրի վաճառատան պաշտօնեաներէն Գրիգոր, իբր մեղադրեալ, ձերբակալուած են։

ՍԻՐՈՑ ԴԺԲԱԽՏ ՊՏՈՒՂ ՄԸ.— Իզմիրի Այ-Քաթէրինա թաղին մէջ անցած գիշեր մանկիկ մը ձգուած էր։ Քիչ ետք անցորդները ձիւնին տակէն կը լսեն ճչալու ձայներ և ժամեցնելով կ'ազատեն այս դժբաղդ սիրոյ պտուղը և կը յանձնեն Ցունաց որբանոցին։ Անխղճ ծնողքին կողմէ, զրկեթէ շուներուն բերանը նետուած այս փոքրիկը իր ծոցը ունէր թուղթ մը ուր կ'ըսուէր թէ նորածինը յոյն էր և դեռ չէր մկրտուած։

ՑՈՒՄԱՀԱՏ. — Քաղաք. հանգրատեան թաղակի Մնատուկին քարտուղար Մուսթաֆա էֆ. իր անբուժելի հիւանդութենէն յուսահատած առջի օր անձնասպանութիւն փորձեց ձախ քունքին դաշոյնի հարուած մը մխելով Տավուտ փաշայի իր տան մէջ։ Տունինները հասան և դժբաղդ յուսահատը հիւանդանոց փոխադրել տուին ծանր վիճակի մէջ։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Ֆէրիդիւղի փողոցներուն մէջ գողութիւնները շատացած են մանաւանդ մութ տեղերը։ Անցեալ շաբթու առաղձագործ մը որ իր տունը կը դառնար յարձակում կրեց անծանօթներէ որոնք իր երկու ոսկին առին։

ԲՍԱԿԱՀԱՏ.— Սկիւտարցի Թրքուհի մը առջի օր երբ կամուրջ կ'ելլէր շոգենաւէն, ձեռքի պայուսակը յափշտակել տուաւ քահանատի մը։ Պայուսակին մէջ կար 75 ոսկի արժէքով գոհարեղէններ և քառորդ ոսկիներէ շինուած մանեակ մը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն Հեռագրական Գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները։ —

ԼՈՆՏՈՆ, 28 դեկտեմբեր. — Զինական կառավարութիւնը Բէլքինի մօտ ռուսական բանակին սահմանուած երեք միլիոն փամփուշտ գրաւեց։

ԱԹԷՆՔ. — Հելլէնական նոր դանլիքը կազմուեցաւ սապէս։ Մ. Տելիեանի վարչապետ, հանրային կրթութեան և պատերազմական գործոց առժամեայ նախարար, Մ. Աքուլէս՝ արտաքին գործոց, Մ. Մավրօմիխալիս՝ ներքին գործոց, Մ. Քալիֆրոնէս՝ դատական գործոց, Մ. Քասաքանոս՝ նաւատորմիղի գործոց, Մ. Պուտուրիս՝ ծովային։

ԼԱ ՀԷ. — Հոլանտական կառավարութիւնը, յարգելով չէզոքութիւնը, կը հերքէ այն զրոյցը թէ ինքը թոյլատրած էր Պալթիկի նաւատորմիղը պարենաւորուիլ Սապանկի նաւահանգիստէն, Սումատրայի մէջ։

ԱԿԱՆՔԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՕԱԿԱՐՕՆԸ

15 28 Դեկտեմբեր 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	95 08
Ամէնէն բարձր գինը	95.19
» վար գինը	95.07
ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	125 50
Երէկուան բարձր գինը	125 87
» վար »	125 37
Բրէտի Ֆոնսիէ Լիժիսսէն Ա	292 50
» » » Բ	268.55
Բարսէ	523.
Պանք Նաս. Կրէս.	427.—
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.35
Բէյժի պարտաթուղթ Ֆրանք	355.—
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	12.02
Օսմ. Ապահովագր. Էնկ. Լ. Օ.	4.05

ԲՈՆՈՍ ՏԻՒ ԹԷՐԱՁԼ

ԱՕՔԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻԶԵԱՆ, ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

Թ. Ս. Ի. Մ.
ԺԻՐԱՑԻ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Ն. Ս. Ա
ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՀԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԺԸ.
ԱԽՏԱՒՈՐԸ

Պաքարա ինքնիրեն կ'ըսէր.

—Աղէկ պիտի ընես, աղջիկս, եթէ ճամբան քիչ մը չաղակրատես և ճշմարտութիւնը ըսես ինծի, վասնզի քեզ պիտի տանիմ ոսոիկանութեան պետին քով որուն ճիշտ տեղեկութիւններ պիտի տաս հիւանդութեանս վրայ։

Պաքարա կրնար յաւակնոտ նկատուիլ այնքան դիւրութեամբ խօսելուն համար, բայց ճշմարտութիւնը սա էր որ ոսոիկանութեան պետը մինչև կը ճանչնար և կրնար, սահպզական պարագայի մը մէջ, անոր միջամտութեան և բարեյօժարութեան վրայ վստահիլ։ Պ. ա'Օ, Պաքարայի մտերիմը, իր կապակցութեան առաջին ժամանակներուն մէջ, երեկոյթներ առած և Բարիզի ամէնէն վայելուչ անձնաւորութիւնները հրաւիրած էր և Պաքարա այս առիթէն օգտուելով կարեւոր յարաբերութիւններ մշակած էր։ Իր սովորական ուշիմութեամբ և կորովամտութեամբ, մեղաւորուհին աարտամորէն ընդունարած և գուշակած էր խաւարային ընդարձակ ծրագիր մը զոր Ուիլբրմս յղացած էր Ֆէրնան Բոչէի և իրեն դէմ։ Ինչ չահու համար, ինչ նպատակով, — տակաւին չէր գիտեր, բայց որովհետեւ երեւակայութիւնը, իր սովորական շեղումներուն մէջ կարելիութեան սահմանները կը հասնի միտ, եթէ երբեք չանցնիր, Պաքարա ամէն տեսակ օմիրներու կարող կը դաւանէր Ուիլբրմսը, և որոշեց այս մասին խօսք բանալ ոսոիկանութեան պետին, նոյն իսկ եթէ հարկ ըլլար խոստովանիլ իր խոլ սէրը և իր մեղապարտ արարքը։ Ֆաննի անկասկած անձերու անտարբեր երեւոյթը առած էր։ Պաքարա առաջ ինք դուրս ելաւ, սրահէն ու գուիթէն անցաւ, լեռոյ պարտէզէն, որուն վանդակորմին առջեւ կ'սպասէր կիսակառքը։ Ֆաննի իր տիրուհիին եռեւէն կ'երթար։ Պաքարա դռնակը բացաւ, և ներս մտնելու պահուն իրը թէ նշմարեց որ ձեռնամուշտակը մոռցած էր և Ֆաննին ղրկեց որ բերէ։ Մինչ սպասուհին կը հնազանդէր, կառապանին հետ արագ ակնարկ մը փոխանակելէ ետքը, Պաքարա հարցուց.

—Այսօր ինչ է, Ժա'ն։

—Հինգշաբթի է, տիկին։

—Երէկ չէ՞ր որ Սէն Լուի փողոցը գացինք։

—Այո'։

—Այդ խօսքը կը հաստատե՞ս Ոսոիկանութեան Քոմիսէրի մը առջեւ։

—Այո', տիկին։

—Շա՛տ աղէկ, ըսաւ Պաքարա կառքը նստելով։

Ֆաննի եկաւ և տիրուհիին քովը նստաւ։

—Բոն Նէօֆ, հրամայեց մեղաւորուհին, միտքը դրած ըլլալով ետքը տալ ոսոիկանութեան պաշտօնական հասցէն։

Կիսակառքը ճամբայ ելաւ և Պլանշ փողոցը մտաւ, բայց հոն, կայուղիի մը նորոգութիւնը փակած էր Գուրսել փողոցի անցքը և կառապանը, ձախ կողմ դառնալով, Գլանշի փակոցը անցաւ արագ արագ։

—Ինչ կ'ընէք, տխմար, պոռաց Պաքարա պատուհանին ապակին վար իջեցնելով յանկարծ։ Բոն-Նէօֆի ճամբան ա՞ռ է։

Բայց նոյն պահուն, կառքին դռնակները մին բացուեցաւ և դեղին ու ճաղատ մարդը, որ քիչ մը առաջ բժշկի դերը կը կատարէր, և Մոնսէյ փողոցէն երկու քայլ հեռու պահուրտած և վազելով հեռաւած էր կիսակառքին, կառուի մը դիւրաշարժութեամբ խոյացաւ դէպի կառքը, դռնակը գոցեց և նստաւ Պաքարայի քով որ սարսափէն պոռաց։

—Արդարեւ, տիկի՛ն, ըսաւ մարդը պաղօրէն, բժիշկ մը իր պարտականութեանց մէջ պիտի թերանար եթէ ձգէր որ այսպէս դուրս ելնէր իր հիւանդը այն վիճակին մէջ։ ուր կը գտնուիք։ Հիւանդութիւն մը ունիք որ անբուժելի է։

Եւ մինչ կեղծ Տոքտորը այս խօսքերը կ'արտասանէր հեգնական շեշտով մը, կիսակառքը անցաւ փակոցէն և արտաքին ծառուղիէն կ'անցնէր սրարշաւ։

—Մ'ուր կը տանիք զիս, պոռաց Պաքարա որ հասկցաւ թէ իր կառապանն ալ, Ֆանիին պէս, ծախուած էր Ուիլբրմսի։

—Մօնմարդր, պատասխանեց մարդուկը որ խոհեմութեամբ վար առաւ կառքին ապակիները և ըսաւ Պաքարայի.

—Մի' բանաք, տիկի՛ն, օդը կը ճնաչէ ձեզ։ Օգնութիւն ալ մի' պոռաք, վասնզի ձեր վիճակին մէջ վտանգաւոր է բարկանալը։

Եւ կեղծ տոքտորը, զգեստին կոճակները քակեց արագ շարժումով մը և գրպանէն հանեց փղոսկրէ կոթով դաշոյն մը, որուն ծայրը հանդարտօրէն դրաւ Պաքարայի կուրծքին վրայ։

—Այս խաղալիկը, ըսաւ, ձեզի պէս հիւանդներու համար է, և իր պաշտօնին կիրառութեանը մէջ ո՛և է աղմուկ չհանելու սքանչելի առաւելութիւնը ունի։

Պաքարա ինք ալ դաշոյն մը առած էր, բայց անմիջապէս մէջտեղ հանելու ճարտարութիւնը չէր ունեցած։ Հասկցաւ որ ընդդիմութիւնը կրնար իր մահուան պատճառ ըլլալ և բաւական խոհեմութիւն և պաղարիւնութիւն ունեցաւ ո՛և է շարժում չընելու որ զէնք մը ունեցած ըլլալը յայտնէր։

—Աղէ՛կ, Տոքտոր, ըսաւ հանդարտօրէն, կը տեսնեմ որ հիւանդ եմ և կը հնազանդիմ ձեզ։ Մ'ուր պիտի տանիք զիս։

—Ըսի, տիկի՛ն, Մօնմարդր պիտի տանիմ։

—Որո՞ւ։

—Տքդ. Պլանշի, պատասխանեց Ուիլբրմսի մարդը պաղօրէն։

ԺԹ.

ԴԵՂԻՆ ԿԱՌԴԸ

Քօլար, ինչպէս ըսինք, Սբրիզը դուրս կը հանէր Սէրբանդ փողոցի այն տունէն ուր Թակարդը ինկած էր Սբր Ուիլբրմսի դժոխային տեղանդին շնորհիւ։ Մինչ անգլիացին կը կենար Ֆոբրէոյի դէմը, որ իր որսը ձեռքէ ձգելու պարտաւորող այս յանկարծական երեւոյթին վրայ ապշած էր, Քօլար դուրս կը հանէր Սբրիզը, ըսելով.

—Հէնց եկէք, պարո՛ն Օրիորդ, վախս բան չունիք։ Պիտի պաշտպանեմ ձեզ. հանդարտ եղիք։

Այսպէս խօսելով, Քօլար Սբրիզի թեւը իր թեւին տակ առած էր և աղջիկը, շատ յուզուած ըլլալուն և իր երածներուն գիտակցութիւնը չունենալուն, թեւը քաշած չէր։

(Շարունակելի)

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԺԱՄԱՑՈՑՑԻ, ԼԱՄՊԱՐԻ, ՎԱՌԱՐԱՆԻ, ՄԸՄԻ ՄԵՔԵՆԱՑԻ, ՇԻՇԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԶԱՆԱԶԱՆ ՎԱՃԱՌՈՑ, ԵՒՆ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1870 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Ա. ԳՈՒՆԹԵՐ Ա. ՍԱՔՍԷՍ

Կ. Պոլիս, Ֆինճանճըլար, Ամերիկեան խան թիւ 21

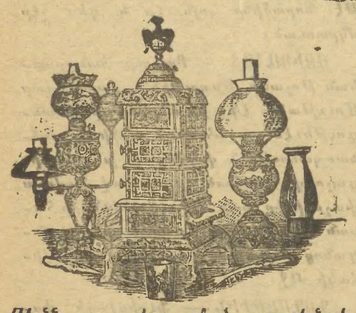

Մեր հաստատիս ուժիր գործունէութեամբ յառաջ տարած երեսունհինգ տարուոյ օրն վաճառատունը այսօր, ինչպէս ի Բուրքիա, նմանապէս և յԱմերիկա՝ իր ստացած պատուարեր անուանը, բաղդն ունեցաւ Բուրքիոյ, Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ համար՝ միակ ներկայացուցիչն ըլլալ Ամերիկեան ժամացոյցի հռչակաւոր տան՝

NEW ENGLAND WATCH Cie

որուն համբաւը տարածուած է արդէն բովանդակ Ամերիկայի և Եւրոպայի երկիրներուն մէջ։ Միեւնոյն վստահութիւնն ու պատիւը չունենալով նաև Ամերիկեան լամբարի և վառարանի ան. ֆապրիգներու առջեւ, մեծ յաջողութեամբ կրցած ենք նաև անոնց միակ ներկայացուցիչն ըլլալ Թուրքիոյ մէջ՝ կեդրոնատեղի ընտրած ըլլալով միայն զ. Պոլիս։

Վաճառատան մէջ ամէն ժամանակ պատրաստ կը գտնուին մեծ քանակութեամբ ոսկի, արծաթ և մետալեայ ժամացոյցներ արական և իգական սեռին յատուկ՝ խիստ ճաշակաւոր և վերջին նորաձեւութեամբ. ինչպէս նաև պիւռօյի և պատի ժամացոյցներ։

Կը գտնուին նաև Ամերիկեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ ու ամէն տեսակէ, չիլով և առանց չիլի (բարիւդի) լամբարներ, մեծ սրահներու, սենեակներու և գրասենեակներու յատուկ, նաև պիւռօյի և պատի յատուկ։ Նոյնպէս նաև քարիւղի, փայտի և հանքածուխի վառարաններ՝ սրահներու և սենեակներու յատուկ են. և. ն. ն.։

Թէ՛ Տեղական և թէ՛ Գաւառներու յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու կը կատարուին փութով և ամենայն ճշտութեամբ։

Սոյն վաճառատունն հիմնուելէն մինչեւ ցայսօր ամենայն ուշադրութեամբ չարունակած ըլլալով, մեզ համար միմիայն նպատակակէտ ընտրած ենք «մեր շահը յանախորդաց օգտին մէջ փնտռել»։

Եւ այսպէս երկար ժամանակամիջոցի մը մէջ, վերջապէս մեր ջանքերն առանց ի զուր վատնած ըլլալու՝ յաջողացած ենք մեծ յաջողութեամբ գաւ. յանախորդաց հավակարանքը շահիլ։ Պարծանք է մեզ ըսել թէ հանրութիւնն ամենայն գոհունակութեամբ՝ առանց օ և թ տեսակէտով խաբուած ըլլալու՝ օգտուած է սոյն Ամերիկեան վաճառատունէն։

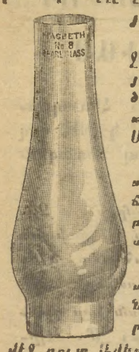

Մեծ յոյս ունինք թէ սոյն վաճառատան մէջ գտնուած ամէն տարատեսակ իր տեսակներուն մէջ տոկունութեամբ, գեղեցկութեամբ, ճաշակով ու արժէքով միանգամայն պիտի սիրուին ու փնտռուին բոլոր անոնցմէ՝ որոնք միանգամ նոյն իսկ տեսած են կամ լսած անոր տեսակն ու համբաւը։

Միակ այցելութիւն մը ինքնին կատարել փորձ մը պիտի ըլլայ պատ. յանախորդաց համար, որոնք տնտեսագիտօրէն պիտի զգան նոյն ապրանքը գնաբերութիւնն՝ եթէ բարեհաճին փնտռել Ամերիկեան այս վաճառատունն, որ միակ կեդրոնատեղին է Կ. Պոլսոյ մէջ զուտ Ամերիկեան վաճառաց։

Ամերիկեան լամբարի չիլերուն մէկ երկու տեսակին գիներն են, Նօ 8 չիլ 13 ղրշ. տուզինն. Նօ 14 չիլ՝ 18 ղրուշ տուզինն։ 50—16

«ԼԱ ԲՕԼԱՐ»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԻԼՊԱՕՅԻ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

1903 Դեկտեմբեր 31ին ընկերութեան ունեցած երաշխաւորութեան գումարները

	Ֆրանք
Պիլպաոյի Պանքան ի պահ դրուած զանազան արժէքներով	50,000,000
Վերոյիշեալ արժէքներոց յաւելեալ արժէքը	21,298,712
Զանազան պանքաներու քով պահեստ	4,661,118
104,380 անգլ. ոսկի արժէքով անգլիական և հնդկական արժէքներ Անգլիոյ Պանքան ի պահ դրուած	3,563,165
Գումար Ֆրանք	79,522,995

ԼԱ ԲՕԼԱՐԻ Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը արտօնեալ է հրդեհի դէմ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ ընդունիլ յանուն ընկերութեան, և պատահած վնասները անմիջապէս և արդարութեամբ կարգադրել։ «Լա Բօլար» իր վճարմանց ատեն ցոյց տուած փութկոտութեամբ և առատաձեռնութեամբը իրաւամբ առաջնակարգ դիրք մը բռնած է ապահովագրական աշխարհին մէջ։

Գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ Է ՖՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԷ.

Տեղեկութեանց համար դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին գրասենեակները, Պոլիս Սուլթան Համամ, Բինթօ խան։ 23—50

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑ

Պոլիս, Գահչէ Դաբու, Գիճ Գիր Զեքիթի դիմաց

Կատարեալ դարմանում ամէն տեսակ տած ակուներու, և նամանաւանդ կը զեռեղէ արհեստական ակուներ ընտիկան գեղեցկութեամբ։

Ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճտիւլ, իր ընկերանը։ Եւ ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս Գահչէ Դաբու, Գին-Գիր-Զեքիթի դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 50—18

Ա՛ԻԴԻՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄԸ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՕԻՍ ԳԼԼԷՆՄԸՇ

Մեր հիգի իսարհսի — Բարիզսի, Վանսօմ մէյանընցա 9 ճիւմհրոլը տայիրհի խուսուսիէրինեսի

ՀԱՐԻՒՆ ՇԻՐՊԻՆԻՆ

Մէրմայէ վէ իհթիեաթ 119,000,000 ֆր
1903ին թանսիլաթը 25,000,000 »
Թէտիէ օլունան զիյան 284,000,000 »
Սիկուրթայլը էմլաքը գէյմէթի 22 միլիառ։

ԷՕՄԻՐ ՇԻՐՊԻՆԻՆ

Էրմայէ վէ իհթիեաթ 161,500,000 ֆր
1903 բրիմ թանսիլաթէ 12,000,000
Թէտիէ օլունան զիյան 130,000,000
Իհկուրթատալանէօմիւր 278,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ կանէթ միւասիր չէրտիթ իլէ Թիւրքիատանիկուրթա գայտ իսէր

ԷՕՄԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ լիւպէսի տախ միւթէէրիֆ սուրէթաէ վէ խուսուսի էվէզն ֆիյմթայրա էսմիւր տիկուրթա խէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» սրբ. Թիւրքիա վէ Մէմալիքէթ Շարգիյէ իչուն միւտիրիյէթը ումումիյէ = Սթամպուլատ, Մզուլթան Համամընտա, Քարքրոը Օղլու Բասաժը

Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Միւտիր մուտավիճի — ՄԻՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ղալաթատա այրուճա պիր Շիւլէսի օլտուղը կիպի՝ Մէմալիքը Մահրուսէնին հէր Թարաֆընտա տախի խուսուսի ժամանլարը վար սրը։ 3

ՉԿԱՆ ԻՐԻՆ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

ԴԻՄԵԼ ԹԱԶԻԿ ՖԷՍԱՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա Պազարի, «պօղաչանիթին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ՝ Պոլսոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մորիսայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հետզհետէ չատցած է, սոյն խնդրանքներուն և ի մասնաւորի Ազնիւ յանախորդաց գոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուրախ եմ այս անգամ յայտարարելու թէ՝ մանաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տուած ըլլալով Բէթէր-Մոլլէրի Մորենայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՌԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախուի Դեղարանս՝ թէ՛ մանաւորապէս չիչերու մէջ և թէ քաշով, ամէնէն փափկակամ ստամոքսի համար իսկ խիստ ծանր խորժելի ըլլալով, թէ՛ մեծերու և թէ՛ տկարակամ պզտիկ տղայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ ածան և թէ առանց հոտի զուտ և անխառնուրդ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գէթ մէկ անգամուան փորձով մը ստուգելու մեր խօսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ եւս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պատիւ ունեցաւ իրապէս գնահատուելի արգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով պէտք կը զգայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.—Գոհ ձգել յանախորդները միշտ՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս սկզբունք եղած են միշտ։

Եւրոպական տան մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն չարթու Զուիցերիական թարմ պատուաստի թիւպեր (ասր գայէմի) կը հասնին բօսթայով։

Ցիշենք և նաև ամէն օր Դեղարան յանախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորաբար ծանօթ Բ.ԺԻՇԿ ԱԼԼԱՀՎԵՐԴԻ ԷՖ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանասրահը։

ԴԵՂԱՐԱՆԱՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԴԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՈԳԱՍ 50—24

Էրսպաղը իսթիհսատան ԱՐԱՄ ՍՈՂԱՆՃԵԱՆ էֆէնտիին եաբաբղը սուեը քիմիկէրլէր Թարաֆընտան Թահսիլ վէ մուատէնէ իտիւէրէք մէվատը մուզիրբէաէն քիւլիէն տրի Թեւէվվիսի իլինան գուպպընրլմագ իլուն խաստէի լաղրմէի հավի օլտուղը Թէպէյլուն իհմիշ վէ քէֆիեէթ ճէմիլէթը Թրպիսէի Շանանէ գարարըղա հէր Թարաֆա Թասմիմէն Թէպլիղ վէ իշար պուլուլարը կիսի «ճէրիսէի Վէգաբի Թրպիսէյ» իլէ տախի նէյր ու իլան իտիմիշ տիր. Իկրու իհմաբ նէֆիսի Թագիրտէն պազը մահալլերուտ եէրլի մամուլաթը նամբլլա պիր Թագըմ մուզիր էլտրհէ պօյալար եարբլմագտա օլտուղրնտան վէ կէրէք պու սուլար վէ կէրէքսէ մէմալիքը էճէնպիյէ մամուլաթը օլան մուզիր էլտրհէ պօյալարը գուլլանմագտան իսէ քէնտի մալիմիզ օլան պօյալարը գուլլանմագ հէր հարսէ միւրաճաճ օլմազընտան էրպապը մէրգա Մահմուտ Բաշա ճամբէսինէ մուտաֆէյէն Արամ Սողանճեան էֆէնտիին 121 նումէրօլը Բէրիտի մաղազասը վէ Արամ Սողանճեան իմզասընա տըղգաթ լիւզումունը Քավսիսէ վէ իխթար իյէրէգ։ 5—10

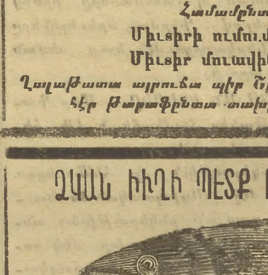

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐԶՊԱՆԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

Կը բուժէ ակռայի ամէն տեսակ ցաւեր և լինաերու հիւանդութիւններ։ Ամերիկեան դրութեամբ, և կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ փտած ակռաները կը լեցնէ՝ երկար տարիներ առանց ցաւի դիմանալու պայմանաւ։

Ոսկիի և քաւչուքի վրայ նուրբ և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, բնականին ճիշտ նման։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Բերա, Մեծ Փողոց, Պէօյիւք Փարմաք-Դարաւ, Փէքմէզ Օղլու արտոթրման թիւ 3։

Երեւոյթի և Ուրբաթ օրերը ազքատները ձրի կը դարմանուին։ 8—10

ԿԱԶՄՎՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՇԱԿ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Սուլթան Համամ. Թօփալեան խանին վար, Զբնկըր օղլու խան, թիւ 1

Կազմարարութիւնը ներկայիս մէջ արհեստ ըլլալէ դադրած և Գեղարուեստից կարգը անցած է։ Նրբաճաշակ անձինք իրենց սալոնները ո՛րչափ որ կը զարդարեն գեղօրներով, կարասիներով և կահերով, նոյնքան ալ իրենց գրասդարանները կը պահեն արուեստին կատարելութեանը համեմատ կազմուած գեղատառ հատորներով, որոնց արտաքին փայլը այնչափ շլացուցիչ կ'ըլլայ, որ սրտագրիչ։

Արդակ էֆ։ Մանուկեան Ն կամաի առնելով հանրութեան այս պահանջը, իր կազմատունը օժտած է նորանոր մեքենաներով, կաղապարներով, ոսկեզօծ տառերով և ուրիշ բազմաթիւ կազմարարական գործիներով, որոնց շնորհիւ ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ գոհացնելու ասպիճան կատարելութեամբ կը կազմէ գիրքեր, թերթերու հաւաքածոյներ, ալպօմներ, նօթատետրներ, օրացոյցներ, նուէրներու աղօթագիրքներ և այլն։

Մանաւանդ էտ առեւարական տոկուն, չքեղ ու հաստատակամ տոմարներ և ֆօսիկներ կազմելու, որոնցմէ միշտ պատրաստի մէրերք մը ունի իր գործատեղին մէջ։

Դպրոցական տետրակներ պատրաստած է մասնաւորապէս, որոնք թէ՛ ընտիր են և թէ աժան։ 20—6

ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻ

ՀՈՅԱԿՈՎ ՕԹԵԻԱՆ

Էսկի Զապիրիէ Ճուսէսի

Նոր օրինուած գեղակերտ տեսիլն մէջ

Դէպ ի Պարտ Ալիր զարիվորը բարձրացողներ կը տեսնեն հսկայ չէնք մը, ճարտարապետական վերջին օրէնքներով գեղակերտ կառուցուած, որ իր արտակարգ չքեղութեան հետ կը բռնվանգակէ նաեւ առողջապահիկ պայմաններու ամբողջութիւնը։ Այս է ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻՆ. զոր այս գործերուն մասնագէտ ՅԱԿՈԲ Էֆ. ՆՇԱՆԵԱՆ վարձած է ու կանաւորած ճիշդ եւրոպական սիստէմով։ Մաքուր ու հանգըստաւէտ անկողիններ, օդաւէտ ու լուսաւոր սենեակներ, եւրոպական ու արեւելեան ոճով ճէմիներ, առատ ջուր ամէն յարկի վրայ։ Չքեղ սրահներ ընթերցանութեան, հիւր ընդունելու և ժամանցի, ձմրան համար եղկ ջերմութիւն մը, պարկեշտ և պատուաւոր սպասարկուներ, մաքուր ճերմակեղէն և վերջապէս հանգստաւէտութիւն ապահովուած։ Փափաքողներու համար նաեւ ճաշ օթէլին տակի ՄՈՏՈՆԱՆ ճաշարանէն։

Գին մէկ առաջնակարգ անկողինի՝ 10 ղրշ. Բ. կարգի՝ 5 ղրուշ։

Յակոբ էֆ. Նշանեան պատիւ ունի ծանուցանել իր առուտուրի յանախորդներուն թէ բան առաջնոյն կը շարունակէ իր գօսիսիօնի ու գանձումներու և վճարումներու հիւղը, միեւնոյն օրթէլին մասնաւոր մէկ բաժանումին մէջ։ Իսկ կոշկավաճառութիւնը կը շարունակէ նոյնպէս Իսկէնտէր Գօղազի, իր հին վաճառատան մէջ։ 4—10

ՊԵՏՈՅԻՐ ԷԼԳԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՐԻԼԲԵԱՆԸ

Իսքանգիոլ, Սուլթան Համամընցա Թօփալեան խանը թէքմիլ 2՝ գաբբնցա

Էլպիսէ մաղազալարը միւսներնա հէման է՛ն էսկի վէ էն զիյատ քէսգի էմիրէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սէնէսինէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ սէբօղիթօսը, էսկի նամ ու իւնվանրը վէ մէքեանրը սալա թէպտիլ իթմէտիյէնէ մասաա, ահիպ վէ միւեսսիսի պա. ուէքա ամա ինզիպաթ վէ թէքէմմիւլ պէզի զայրէթ իսէրէք, Թօփալեան խանը, ուսում իքինճի գաբրը քէնտուսինէ հասր վէ մաղազասրը թէվէսիս էյէմիշ տիր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէյէրին սոն մօտա գումաշ վէ պիլիմէրինի,

2. Գումաշլարը մէթանէթ վէ զէրաքէթիրի,

3. Ֆիյաթլարն զայէթ միւթէտիլ վէ էվէզիրլի օլմասրը։

Բէյիլան կէօրէն միւհէրէմ միւղթէրիլերին մեզգիր մաղազասրմըզդան այրըլմայանգալարը գավիյէն էմիրիդ։

Մէղգիր մաղազատա էօյիւ իւզերինէ տէ էլպիսէ եասրմազատա տրը։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԼԳԹՈՒ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԼԷՐԻ ՏԷ ԱԶԷՏ ՏԸՐ

ՉԿԱՆ ԻՐԼԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆԱԲԱՆՏԻՐԸ

Անխարդախ ձկան իւղ գործածել ուզողներուն կը յանձնարարուի ՊԷՐԹԻի ՉԿԱՆ ԻՒՂԸ որ կամաց կամաց կը վերահաստատէ ոյժը՝ խիստ ակարցած հիւանդներուն և հիմնապէս կը բուժէ արեան ապականութենէ առաջ եկած հիւանդութիւնները, մազձատութիւնը, խլրը (սբրանա), անարիւնութիւնը, ոսկրերի և գլխու վէրքերը, հինցած ռումատիզմը, ծանր հարբուխը և անոր հետեւանքը եղող թոքախտը, տղոց անդամներուն թուլութիւնը, ճգզուռութիւնը, ուսկրներուն ծռուռութիւնը։ մանաւորապէս տղոց ոյժ տալու և արիւնը մաքրելու միակ դարմանն է։

ՊԷՐԹԻի ՉԿԱՆ ԻՒՂԸ միակ իւղն է զոր Բարիզի բժշկական Ակադեմին ընդունած ու յանձնարարած է հանրութեան վստահութեանը, կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ. կեդրոնատեղին է Maison L. Frère, 19, rue Jacob, Paris, կեղծը չառնելու համար ՊԷՐԹԻ անունը փնտռեցէք շիշերուն վրայ։ Ծանր հարբուխի և կուրծքի հիւանդութեան դարմանումին համար ՊԷՐԹԻի ԲՐՕՄՕՎ ԽԱՌՆ ԻՒՂԸ փնտռեցէք։ 3

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ

ԲԷՏԱՎԻ ԳԱԲԻՍԻ

Տօգթոր ԷՎԱՆԳԻՈՒ Էվրօբատա իմրա իթթիկի սոն սէյեսաթբնտա Թրպէա եէնի մուվաֆֆագրյէրէր էլտ իթմիշ օլմաղլա մուսմիէյէ տսիիլէ մրտեւի վէ պէօպրէքլէրի իգնամ իսէ. մէղը պարբ իլա ճանչցող Բրլաթի մը կ'ուզուի։ Գոհացուցիչ ամսական։ Դիմել Խմբագրատուն։ 3

ԲԼԱՍԻԷ

Եւրոպական գործարաններու յանձնակատարի ծանօթ տան մը համար պարկեշտ, փորձառու և մասնաւորապէս մանրֆաքթիւրը լաւ ճանչցող Բլասիէ մը կ'ուզուի։ Գոհացուցիչ ամսական։ Դիմել Խմբագրատուն։ 3